

משניות סדר נשים

על פי מהדורת הרב דוד אלטאראס ז"ל
שהודפס בשנת ה'תק"ע בעיר פיסא

פה ירושלים יע"א
שנת דובר שלום לכל עמו לפ"ק

הוצאת חטף-סגול

2023

הובא לדפוס באמצעות $\text{\LaTeX}$ ע"י שמעון מונטגיו

תפלת ר' נחוניא בן הקנה שחייב לאומרה כל הנכנס לבית המדרש ללמוד
יהי רצון מלפניך יי אלהי שלא יאָרע דְבַר תְּקֻלָּה עַל יָדִי וְלֹא אֶכְשֹׁל
בְּדַבֵּר הֶלְכָה וַיִּשְׁמַחוּ בִּי חֲבִירֵי וְלֹא אֹמֵר עַל טְהוֹר טָמֵא וְלֹא עַל
טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל מִתֵּר אֶסוּר וְלֹא עַל אֶסוּר מִתֵּר וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבִירֵי
בְּדַבֵּר הֶלְכָה וְאַשְׁמַח בָּהֶם:

והאר"י צוק"ל היה אומר אחר תפלה זו שני פסוקים אלו

כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי דַעַת וְתְבוּנָה:
גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:

קודם הלימוד

כתוב בספר תוצאות חיים כשפותח הספר ללמוד בו יאמר

הִנְנִי רוֹצֶה לְלַמֹּד כְּדִי שִׁבְיָאֲנִי תִלְמוּד זֶה לִיְדִי מַעֲשֶׂה וְלִיְדִי מִדּוֹת
יִשְׁרוֹת וְלִיְדִי יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְהִרְיֵנִי עוֹשֶׂה לְשֵׁם יְחִיד קֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוא וּשְׁכִינָתִיה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ וְיֵהִי נֹעֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה
יְדִינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֶׂה יְדִינוּ כּוֹנֵנָהוּ:

משניות סדר נשים

יש בו ז' מסכתות וזהו סדורן

א יבמות טז פרקים ב כתובות יג פרקים ג קדושין
יד פרקים ד גיטין ט פרקים ה סוטה ט פרקים ו נדרים
ז נזיר ט פרקים ח הכל ע"א פרקים:

אבל כפי סדר תוספת יום טוב כך הוא

יבמות כתובות נדרים נזיר סוטה גיטין קדושין

אבל הר"ם סידר גיטין אחר נזיר

ואלו ואלו דברי אלהים חיים:

מסכת יבמות

יום יוד

פרק א

חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן
מן החליצה ומן היבום עד סוף העולם ואלו הן
בתו ובת בתו ובת בנו בת אשתו ובת בנה ובת בתה
חמותו ואם חמותו ואם חמיו אחותו מאמו ואחות
אמו ואחות אשתו ואשת אחיו מאמו ואשת אחיו שלא
היה בעולמו וכלתו הרי אלו פוטרות צרותיהן וצרות
צרותיהן מן החליצה ומן היבום עד סוף העולם וכלן
אם מתו או מאנו או נתגרשו או שנמצאו אילוניות
צרותיהן מתרות ואי אתה יכול לומר בחמותו (ובאם
חמותו) ובאם חמיו שנמצאו אילוניות או שמאנו:

ב כיצד פוטרות צרותיהן היתה בתו או אחת מכל
העריות האלו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת ומת
כשם שבתו פטורה כך צרתה פטורה הלכה צרת בתו
ונשאת לאחיו השני ולו אשה אחרת ומת כשם שצרת
בתו פטורה כך צרת צרתה פטורה אפילו הן מאה
כיצד אם מתו צרותיהן מתרות היתה בתו או אחת מכל
העריות האלו נשואה לאחיו ולו אשה אחרת מתה
בתו או נתגרשה ואחר כך מת אחיו צרתה מתרת וכל
היכולה למאן ולא מיאנה צרתה חולצת ולא מתיבמת:

^א שש עריות חמורות מאלו. מפני שנשואות לאחרים צרותיהן מתרות. אמו. ואשת אביו. ואחות אביו. אחותו מאביו. ואשת אחי אביו. ואשת אחיו מאביו:

^ד בית שמאי מתירין הצרות לאחים. ובית הלל אוסרין. חלצו. בית שמאי פוסלין מן הכהנה. ובית הלל מכשירין. נתיבמו בית שמאי מכשירין. ובית הלל פוסלין. אף על פי שאלו (אוסרין ואלו מתירין. אלו) פוסלין ואלו מכשירין. לא נמנעו בית שמאי מלשא נשים מבית הלל. ולא בית הלל מבית שמאי. כל הטהרות והטמאות שהיו אלו מטהרין ואלו מטמאין. לא נמנעו עושין טהרות. אלו על גבי אלו:

פרק ב

כיצד אשת אחיו שלא היה בעולמו. שני אחים ומת אחד מהם. ונולד להם אח. ואחר כך יבם השני את אשת אחיו ומת. הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. שניה חולצת ולא מתיבמת:

^ב שני אחים ומת אחד מהן. ויבם השני את אשת אחיו. ואחר כך נולד להן אח ומת. הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו. והשניה משום צרתה. עשה בה מאמר ומת. השניה חולצת ולא מתיבמת. רבי

שמעון אומר מיבם לאיזו מהן שירצה. או חולץ לאיזו
מהן שירצה:

א כלל אמרו ביבמה. כל שהיא אסורה אסור ערוה
לא חולצת ולא מתיבמת. (אסורה) אסור מצוה ואסור
קדושה. חולצת ולא מתיבמת. אחותה שהיא יבמתה.
חולצת או מתיבמת:

ד אסור מצוה שניות מדברי סופרים. אסור קדושה
אלמנה לכהן גדול. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת
ונתינה לישראל. ובת ישראל לנתין וממזר:

ה מי שיש לו אח מכל מקום. זקק את אשת אחיו
ליבום. ואחיו לכל דבר. חוץ ממי שיש לו מן השפחה
ומן הנכרית. מי שיש לו בן מכל מקום. פוטר אשת אביו
מן היבום. וחייב על מכתו ועל קללתו. ובנו לכל דבר.
חוץ ממי שיש לו מן השפחה ומן הנכרית:

ו מי שקדש אחת משתי אחיות. ואינו יודע איזה מהן
קדש. נותן גט לזו וגט לזו. מת ולו אח אחד. חולץ
לשתייהן. היו לו שנים. אחד חולץ ואחד מיבם. קדמו
וכנסו. אין מוציאין מידם:

ז שנים שקדשו שתי אחיות. זה אינו יודע איזו קדש.
וזה אינו יודע איזו קדש. זה נותן שני גטין. וזה נותן שני
גטין. מתו. לזה אח ולזה אח. זה חולץ לשתייהן. וזה חולץ

לשתייהן. לזה אחד. ולזה שנים. היחיד חולץ לשתייהן. והשנים אחד חולץ. ואחד מיבם. קדמו וכנסו. אין מוציאין מידם. לזה שנים ולזה שנים. אחיו של זה חולץ לאחת. ואחיו של זה חולץ לאחת. אחיו של זה מיבם חלוצתו של זה. ואחיו של זה מיבם חלוצתו של זה. קדמו שנים וחלצו. לא ייבמו השנים. אלא אחד חולץ ואחד מיבם. קדמו וכנסו. אין מוציאין מידם:

ח מצוה בגדול ליבם. ואם קדם הקטן זכה. הנטען על השפחה ונשתחררה. או על הנכרית ונתגירה. הרי זה לא יכנס. ואם כנס אין מוציאין מידו. הנטען על אשת איש. והוציאה מתחת ידו. אף על פי שכנס יוציא:

ט המביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב ובפני נחתם. לא ישא את אשתו. מת הרגתיו. הרגנהו. לא ישא את אשתו. רבי יהודה אומר הרגתיו. לא תנשא אשתו. הרגנהו. תנשא אשתו:

י החכם שאסר את האשה בנדר על בעלה. הרי זה לא ישאנה. מאנה. או שחלצה בפניו. ישאנה. מפני שהוא בית דין. וכלם שהיו להם נשים ומתו. מותרות לנשא להם. וכלן שנשארו לאחרים ונתגרשו. או שנתאלמנו. מותרות לנשא להן. וכלן מותרות לבניהם. או לאחיהם:

פרק ג

אֲרֻבָּעָה אַחִין שְׁנַיִם מֵהֶן נָשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת וּמָתוּ
הַנָּשׂוּאִים אֶת הָאָחִיוֹת הָרִי אֵלָיו חֹלְצוֹת וְלֹא
מִתִּיבָמוֹת וְאִם קָדְמוּ וַכִּנְסוּ יוֹצִיאוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים יְקִימוּ וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים יוֹצִיאוּ:

ב הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל אֶחָד אֲסוּר עֲרוּהָ אֲסוּר
בָּהּ וּמוֹתֵר בְּאַחֹתָהּ וְהַשְׁנִי אֲסוּר בְּשִׁתִּיהֶן אֲסוּר מִצּוּהָ
וְאֲסוּר קְדוּשָׁה חֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמָה:

ג הָיְתָה אַחַת מֵהֶן אֲסוּרָה עַל זֶה אֲסוּר עֲרוּהָ וְהַשְׁנִיָּה
אֲסוּרָה עַל זֶה אֲסוּר עֲרוּהָ הָאֲסוּרָה לָזֶה מִתֵּרָת לָזֶה
וְהָאֲסוּרָה לָזֶה מִתֵּרָת לָזֶה וְזוֹ הִיא שְׁאֵמְרוּ אַחֲוֹתָהּ
כְּשֶׁהִיא יִבְמָתָהּ אוֹ חֹלְצָת אוֹ מִתִּיבָמָה:

ד שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נָשׂוּאִין שְׁתֵּי אָחִיוֹת אוֹ אִשָּׁה
וּבִתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבִת בִּתָּהּ אוֹ אִשָּׁה וּבִת בְּנָהּ הָרִי אֵלָיו
חֹלְצוֹת וְלֹא מִתִּיבָמוֹת וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פּוֹטֵר הָיְתָה אַחַת
מֵהֶן אֲסוּרָה עָלָיו אֲסוּר עֲרוּהָ אֲסוּר בָּהּ וּמוֹתֵר בְּאַחֲוֹתָהּ
אֲסוּר מִצּוּהָ אוֹ אֲסוּר קְדוּשָׁה חֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמָה:

ה שְׁלֹשָׁה אַחִים שְׁנַיִם (מֵהֶן) נָשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת וְאֶחָד
מִפְנֵה מֵת אֶחָד מִבְּעָלֵי אָחִיוֹת וְעָשָׂה (בָּהּ) מִפְנֵה מֵאֵמֶר
וְאַחֲרַי כִּד מֵת אָחִיו הַשְׁנִי בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים אֲשֵׁתוֹ עָמּוּ
וְהִלָּה תִּצָּא מִשּׁוּם אַחֲוֹת אִשָּׁה וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים מוֹצִיא

אֶת אִשְׁתּוֹ בָּגַט וּבַחֲלִיצָהּ וְאִשְׁתּוֹ אָחִיו בַּחֲלִיצָהּ זֶה הִיא
שֶׁאָמְרוּ אוֹי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ וְאוֹי לוֹ עַל אִשְׁתּוֹ אָחִיו:

י שְׁלֹשָׁה אָחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אָחִיוֹת וְאֶחָד נָשׁוּי
נְכָרִית מֵת אֶחָד מִבְּעָלֶי אָחִיוֹת וְכֵּן נָשׁוּי נְכָרִית אֶת
אִשְׁתּוֹ וּמֵת הָרֵאשׁוֹנָה יוֹצֵאָה מִשּׁוּם אַחוֹת אִשָּׁה וּשְׁנִיָּה
מִשּׁוּם צָרְתָּהּ עָשָׂה בָּהּ מֵאָמֵר וּמֵת נְכָרִית חוֹלְצָת וְלֹא
מִתִּיבָמֶת שְׁלֹשָׁה אָחִים שְׁנַיִם מֵהֶם נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת
וְאֶחָד נָשׁוּי נְכָרִית מֵת הַנָּשׁוּי נְכָרִית וְכֵּן אֶחָד מִבְּעָלֶי
אָחִיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵת הָרֵאשׁוֹנָה יוֹצֵאָה מִשּׁוּם אַחוֹת
אִשָּׁה וּשְׁנִיָּה מִשּׁוּם צָרְתָּהּ עָשָׂה בָּהּ מֵאָמֵר וּמֵת נְכָרִית
חוֹלְצָת וְלֹא מִתִּיבָמֶת:

י שְׁלֹשָׁה אָחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִים שְׁתֵּי אָחִיוֹת וְאֶחָד
נָשׁוּי נְכָרִית מֵת אֶחָד מִבְּעָלֶי אָחִיוֹת וְכֵּן נָשׁוּי נְכָרִית
אֶת אִשְׁתּוֹ וּמֵתָהּ אִשְׁתּוֹ שֶׁל שְׁנִי וְאַחֲרֵי כֵּן מֵת נָשׁוּי
נְכָרִית הָרִי זֶה אֶסְוֶרָה עָלָיו עוֹלָמִית הוֹאִיל וְנֶאֱסְרָה עָלָיו
שָׁעָה אַחַת שְׁלֹשָׁה אָחִים שְׁנַיִם מֵהֶן נְשׂוּאִין שְׁתֵּי אָחִיוֹת
וְאֶחָד נָשׁוּי נְכָרִית גֵּרֵשׁ אֶחָד מִבְּעָלֶי אָחִיוֹת אֶת אִשְׁתּוֹ
וּמֵת נָשׁוּי נְכָרִית וְכֵּן גֵּרֵשׁ וּמֵת זֶה הִיא שֶׁאָמְרוּ
וְכָלֵן שְׁמֵתוֹ אוֹ נִתְּגַרְשׁוּ צְרוּתֵיהֶן מִתְּרוֹת:

ה וְכָלֵן שֶׁהָיוּ בָּהֶן קְדוּשִׁין אוֹ גִּירוּשִׁין בְּסִפְּקֵי הָרִי אֵלּוּ
(צְרוֹת) חוֹלְצוֹת וְלֹא מִתִּיבָמוֹת בִּיצֵד סִפְּקֵי קְדוּשִׁין זֶרֶק
לָהּ קְדוּשִׁין סִפְּקֵי קָרוֹב לוֹ סִפְּקֵי קָרוֹב לָהּ זֶהוּ סִפְּקֵי

קדושינן. ספק גירושין. כתב בכתב ידו. ואין עליו עדים.
יש עליו עדים ואין בו זמן. יש בו זמן ואין בו אלא עד
אחד. זהו ספק גירושין:

ט שלשה אחין נשואין שלש נכריות. ומת אחד מהן.
ועשה בה השני מאמר ומת. הרי אלו חולצות ולא
מתבמות. שנאמר ומת אחד מהם. יבמה יבא עליה.
שעליה זקת יבם אחד. ולא שעליה זקת שני יבמין. רבי
שמעון אומר מיבם לאי זו שירצה. וחולץ לשניה. שני
אחין נשואים לשתי אחיות. ומת אחד מהן. ואחר כך
מתה אשתו של שני. הרי זו אסורה עליו עולמית. הואיל
ונאסרה עליו שעה אחת:

י שנים שקדשו שתי נשים. ובשעת כניסתן לחפה.
החליפו את של זה לזה. ואת של זה לזה. הרי אלו חייבין
משום אשת איש. ואם היו אחים. משום אשת אח. ואם
היו אחיות. משום אשה אל אחותה. ואם היו נדות. משום
נדה. ומפרישין אותן שלשה חדשים. שמא מעברות הן.
ואם היו קטנות שאינן ראויות לילד. מחזירין אותן מיד.
ואם היו כהנות. נפסלו מן התרומה:

פרק ד

הַחֹלֵץ לִיבְמֹתוֹ וְנִמְצְאָת מְעַבְרַת וַיִּלְדָּהּ בְּזִמְן שֶׁהוּלָד
 שֶׁל קִימָא הוּא מוֹתֵר בְּקִרְבּוּתֶיהָ וְהִיא מוֹתֵרַת
 בְּקִרְבּוּיָהּ וְלֹא פִסְלָה מִן הַכְּהוֹנָה אֵין הוּלָד שֶׁל קִימָא
 הוּא אֲסוּר בְּקִרְבּוּתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקִרְבּוּיָהּ וּפְסֻלָּה מִן
 הַכְּהוֹנָה:

ב הַכּוֹנֵס אֶת יְבִמְתּוֹ וְנִמְצְאָת מְעַבְרַת וַיִּלְדָּהּ בְּזִמְן שֶׁהוּלָד
 שֶׁל קִימָא יוֹצִיא וְחִיבִין בְּקִרְבָּן וְאִם אֵין הוּלָד שֶׁל קִימָא
 יִקְיִים סָפֵק בֶּן תִּשְׁעָה לְרֵאשׁוֹן סָפֵק בֶּן שִׁבְעָה לְאַחֲרוֹן
 יוֹצִיא וְהוּלָד כָּשֶׁר וְחִיבִין בְּאֶשֶׁם תְּלוּי:

ג שׁוֹמֵרֶת יָבֵם שֶׁנִּפְּלוּ לָהּ נְכָסִים מוֹדִים בֵּית שְׁמַאי וּבֵית
 הֵלֵל שֶׁמּוֹכְרֶת וְנוֹתֶנֶת וְקִיִּים מֵתָהּ מֵה יַעֲשׂוּ בְּכַתּוּבָתָהּ
 וּבְנְכָסִים הַנִּכְנָסִים וְיוֹצֵאִין עִמָּהּ בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים
 יִחְלֻקוּ יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל עִם יוֹרְשֵׁי הָאָב וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים
 נְכָסִים בְּחִזְקָתָן כְּתוּבָה בְּחִזְקַת יוֹרְשֵׁי הַבַּעַל נְכָסִים
 הַנִּכְנָסִים וְיוֹצֵאִים עִמָּהּ בְּחִזְקַת יוֹרְשֵׁי הָאָב:

ד כְּנֶסֶה הָרִי הִיא כְּאִשְׁתּוֹ לְכָל דָּבָר וּבִלְבָד שְׁתֵּהָא
 כְּתוּבָתָהּ עַל נְכָסֵי בַּעְלָהּ הָרֵאשׁוֹן:

ה מִצּוּהַ בְּגִדוֹל לִיָּבֵם לֹא רָצָה מְהֻלְכִין עַל כָּל הָאֲחִים לֹא
 רָצוּ חוֹזְרִין אֶצֶל גְּדוֹל וְאוֹמְרִים לוֹ עָלֶיךָ מִצּוּהַ אוֹ חֲלוּץ
 אוֹ יָבֵם:

י תִּלָּה בִּקְטָן עַד שִׁיגְדִילִּי אוֹ בְּגָדוֹל עַד שְׂיָבֵא מִמְּדִינַת
הַיָּם אוֹ בַּחֲרֹשׁ אוֹ בַּשּׁוֹטָה אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ אֶלָּא אוֹמְרִים
לוֹ עָלֶיךָ מִצָּוָה אוֹ חֲלוּץ אוֹ יָבֵם:

י החולץ ליבמתו הרי הוא כְּאֶחָד מִן הָאֲחִים לְנִחְלָה.
וְאִם יֵשׁ שָׁם אָבִי הַנִּכְסִים שֶׁל אָבִי הַכּוֹנֵס אֶת יִבְמָתוֹ זָכָה
בְּנִכְסִים שֶׁל אָחִיו רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ אִם
יֵשׁ שָׁם אָבִי הַנִּכְסִים שֶׁל אָבִי הַחֹלֵץ לִיבְמָתוֹ הוּא אֲסוּר
בְּקִרְוֹבוּתֶיהָ וְהִיא אֲסוּרָה בְּקִרְוֹבָיו הוּא אֲסוּר בְּאִמָּהּ
וּבְאִם אִמָּהּ וּבְאִם אֲבִיהָ וּבְבִתָּהּ וּבְבִת בִּתָּהּ וּבְבִת
בְּנָהּ וּבְאֲחֻתָּהּ בְּזִמְנָה שֶׁהִיא קִיָּמָה וְהָאֲחִים מוֹתְרִין
וְהִיא אֲסוּרָה בְּאָבִיו וּבְאָבִי אָבִיו (וּבְאָבִי אִמּוֹ) וּבְבָנָהּ
וּבְבִתָּהּ בְּנָהּ בְּאָחִיו וּבְבִתָּהּ אָחִיו מוֹתֵר אָדָם בְּקִרְוֹבַת צֶרֶת
חֲלוּצָתוֹ וְאֲסוּר בְּצֶרֶת קִרְוֹבַת חֲלוּצָתוֹ:

י החולץ ליבמתו וְנָשָׂא אָחִיו אֶת אֲחֻתָּהּ וּמָתָה חֹלֶצֶת
וְלֹא מַתִּיבָמָתָה וְכֵן הַמְּגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְנָשָׂא אָחִיו אֶת
אֲחֻתָּהּ וּמָתָה הִרִי זֶה פְּטוּרָה מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיָּבוּם:

י שוֹמְרֵת יָבֵם שֶׁקִּדַּשׁ אָחִיו אֶת אֲחֻתָּהּ מִשּׁוּם רַבִּי יְהוּדָה
(בֶּן בֶּתִּירָא) אָמְרוּ אוֹמְרִים לוֹ הִמָּתֵן עַד שִׁיעֲשֶׂה אָחִיד
הַגָּדוֹל מַעֲשֶׂה חֲלָץ לָהּ אָחִיו אוֹ כִּנְסָהּ יִכְנֹס אֶת אִשְׁתּוֹ
מִתָּה הַיָּבָמָה יִכְנֹס אֶת אִשְׁתּוֹ מִתָּה יָבֵם יוֹצִיא אֶת אִשְׁתּוֹ
בְּגֵט וְאִשְׁתְּ אָחִיו בַּחֲלִיצָה:

י' הַיָּבָמָה לֹא תַחְלוּץ וְלֹא תַתִּיבִם. עַד שֶׁיְהִיוּ לָהּ שְׁלֹשָׁה
 חֳדָשִׁים. וְכֵן שָׂאָר כָּל הַנָּשִׁים. לֹא יִתְאַרְסוּ וְלֹא יִנָּשְׂאוּ.
 עַד שֶׁיְהִיוּ לָהֶן שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים. אֶחָד בְּתוּלוֹת וְאֶחָד
 בְּעוּלוֹת. אֶחָד גְּרוּשׁוֹת וְאֶחָד אֱלֻמָּנוֹת. אֶחָד נִשְׁוֹאוֹת
 וְאֶחָד אָרוּסוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הַנִּשְׁוֹאוֹת יִתְאַרְסוּ.
 וְהָאָרוּסוֹת יִנָּשְׂאוּ. חוּץ מִן הָאָרוּסוֹת שֶׁבִּיהוּדָה. מִפְּנֵי
 שֶׁלְבוּ גַם בָּהּ. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כָּל הַנָּשִׁים יִתְאַרְסוּ. חוּץ
 מִן הָאֱלֻמָּנָה. מִפְּנֵי הָאֵבּוֹל:

י"א אַרְבָּעָה אַחִים נִשְׁוֹאִים אַרְבַּע נָשִׁים וּמָתוּ. אִם רָצָה
 הַגָּדוֹל שֶׁבָּהֶם לִיבֵם אֶת כָּלֶן. הָרִשׁוֹת בִּידוּ. מִי שֶׁהָיָה
 נָשׁוּי שְׁתֵּי נָשִׁים וּמָת. בִּיאָתָהּ אוֹ חֲלִיצָתָהּ שֶׁל אַחַת מֵהֶן.
 פּוֹטֵרֶת צָרְתָּהּ. הָיָתָה אַחַת כְּשָׂרָה וְאַחַת פְּסוּלָה. אִם הָיָה
 חוֹלֵץ חוֹלֵץ לַפְּסוּלָה. וְאִם הָיָה מִיָּבֵם מִיָּבֵם לַכְּשָׂרָה:

י"ב הַמַּחְזִיר גְּרוּשָׁתוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא תְלוּצָתוֹ. וְהַנּוֹשֵׂא קְרוֹבַת
 תְלוּצָתוֹ. יוֹצִיא וְהוֹלֵךְ מִמָּזֹר. דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. וְחֻכְמִים
 אוֹמְרִים אֵין הוֹלֵךְ מִמָּזֹר. וּמוֹדִים בְּנוֹשֵׂא קְרוֹבַת גְּרוּשָׁתוֹ.
 שֶׁהוֹלֵךְ מִמָּזֹר:

י"ג אִיזְהוּ מִמָּזֹר. כָּל שָׂאָר בֶּשֶׁר שֶׁהוּא בְּלֹא יָבֵא. דְּבָרֵי
 רַבִּי עֲקִיבָא. שֶׁמַּעֲזוֹן הַתִּימָנִי אוֹמֵר כָּל שְׁחִיבִין עָלָיו כֶּרֶת
 בִּידֵי שָׂמִים. וְהִלָּכָה כְּדְבָרָיו. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר כָּל שְׁחִיבִין
 עָלָיו מִיתַת בֵּית דִּין. אָמַר רַבִּי שֶׁמַּעֲזוֹן בֶּן עֲזָאִי מַצְאֵתִי
 מִגִּלְתָּ יוֹחֲסִין בִּירוּשָׁלַיִם. וְכָתוּב בָּהּ. אִישׁ פְּלוֹנִי מִמָּזֹר

מאשת איש. לקיים דברי רבי יהושע. אשתו שמטה מותר
 באחותה. גרשה ומטה מותר באחותה. נשאת לאחר
 ומטה מותר באחותה. יבמתו שמטה מותר באחותה.
 חלץ לה ומטה מותר באחותה. נשאת לאחר ומטה
 מותר באחותה:

פרק ה

רבן גמליאל אומר אין גט אחר גט. ולא מאמר אחר
 מאמר. ולא בעילה אחר בעילה. ולא חליצה אחר
 חליצה. וחכמים אומרים יש גט אחר גט. ויש מאמר אחר
 מאמר. אבל לא אחר בעילה. ולא אחר חליצה. כלום:

^א כיצד. עשה מאמר ביבמתו. ונתן לה גט. צריכה הימנו
 חליצה. עשה מאמר וחלץ. צריכה הימנו גט. עשה מאמר
 ובעל. הרי זו כמצותה:

^א נתן גט ועשה מאמר. צריכה גט וחליצה. נתן גט ובעל.
 צריכה גט וחליצה. נתן גט וחלץ. אין אחר חליצה כלום.
 חלץ ועשה מאמר. נתן גט ובעל. או בעל ועשה מאמר.
 נתן גט וחלץ. אין אחר חליצה כלום. אחד יבמה אחת
 ליבם אחד. ואחד שתי יבמות ליבם אחד:

^ד כיצד. עשה מאמר בזו ומאמר בזו. צריכות שני גיטין
 וחליצה. מאמר בזו וגט בזו. צריכה גט וחליצה. מאמר
 בזו ובעל את זו. צריכות שני גיטין וחליצה. מאמר בזו

וְחָלֵץ לְזוֹ. הָרֵאשׁוֹנָה צָרִיכָה גֵט. גֵּט לְזוֹ וְגֵט לְזוֹ. צָרִיכוֹת
הֵימָנוּ חֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ. וּבָעַל אֶת זוֹ. צָרִיכָה גֵט וְחֲלִיצָה. גֵּט
לְזוֹ וּמֵאֲמָר לְזוֹ. צָרִיכָה גֵט וְחֲלִיצָה. גֵּט לְזוֹ וְחָלֵץ לְזוֹ. אֵין
אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם:

ה' חָלֵץ וְחָלֵץ אִו חָלֵץ וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וּבָעַל. אִו
בָּעַל וּבָעַל. אִו בָּעַל וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וְחָלֵץ. אֵין אַחֵר
חֲלִיצָה כָּלוּם. בֵּין יָבֵם אֶחָד לְשֵׁתִי יְבָמוֹת. בֵּין שְׁנֵי יְבָמִין
לִיבָמָה אֶחָת:

י' חָלֵץ וְעָשָׂה מֵאֲמָר. נָתַן גֵּט וּבָעַל אִו בָּעַל וְעָשָׂה מֵאֲמָר.
וְנָתַן גֵּט וְחָלֵץ. אֵין אַחֵר חֲלִיצָה כָּלוּם. בֵּין בִּתְחִילָה.
בֵּין בְּאַמְצַע. בֵּין בְּסוֹף. וְהַבְעִילָה בְּזִמָּן שֶׁהִיא בִּתְחִילָה
אֵין אַחֲרֶיהָ כָּלוּם. בְּאַמְצַע וּבְסוֹף יֵשׁ אַחֲרֶיהָ כָּלוּם. רַבִּי
נְחֻמִּיאַ אֹמֵר אַחַת בְּעִילָה וְאַחַת חֲלִיצָה. בֵּין בִּתְחִילָה בֵּין
בְּאַמְצַע בֵּין בְּסוֹף. אֵין אַחֲרֶיהָ כָּלוּם:

פרק ו

הָבֵא עַל יְבִמְתּוֹ בֵּין בְּשׁוּגֵג בֵּין בְּמִזִּיד בֵּין בְּאִנּוּס בֵּין
 בְּרִצּוֹן אֲפִילוּ הוּא שׁוּגֵג וְהִיא מְזִידָה הוּא מְזִיד
 וְהִיא שׁוּגֵגָתָה הוּא אִנּוּס וְהִיא לֹא אִנּוּסָה הִיא אִנּוּסָה
 וְהוּא לֹא אִנּוּס אֶחָד הַמַּעֲרָה וְאֶחָד הַגּוֹמֵר קָנָה וְלֹא
 חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה:

ב וְכֵן הָבֵא עַל אַחַת מִכָּל הָעֲרִיּוֹת שֶׁבַתּוֹרָה אוֹ פְּסוּלוֹת
 כְּגוֹן אֱלֻמָּנָה לְכַהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדִּיּוֹט
 מִמְּזֻרָת וּנְתִינָה לְיִשְׂרָאֵל בֵּת יִשְׂרָאֵל לְמִמְזֵר וּלְנִתְּנִין
 פְּסָלָה וְלֹא חָלַק בֵּין בִּיאָה לְבִיאָה:

ג אֱלֻמָּנָה לְכַהֵן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכַהֵן הַדִּיּוֹט מִן
 הָאֲרוּסִין לֹא יֹאכְלוּ בְּתֵרוּמָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן
 מְכַשִּׁירִין נִתְאַרְמְלוּ אוֹ נִתְגַּרְשׁוּ מִן הַנְּשׂוּאִין פְּסוּלוֹת מִן
 הָאֲרוּסִין כְּשֵׁרוֹת:

ד כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יֵשֵׂא אֱלֻמָּנָה בֵּין אֱלֻמָּנָה מִן הָאֲרוּסִין
 בֵּין אֱלֻמָּנָה מִן הַנְּשׂוּאִין וְלֹא יֵשֵׂא אֶת הַבּוֹגֶרֶת רַבִּי
 אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשִּׁירִין בְּבוֹגֶרֶת וְלֹא יֵשֵׂא אֶת
 מִכַּת עֵץ אֲרֵס אֶת הָאֱלֻמָּנָה וְנִתְמַנָּה לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל
 יְכַנּוּס וּמַעֲשֶׂה בִּיהוּשָׁע בֶּן גִּמְלֵא שֶׁקִּדַּשׁ אֶת מִרְתָּא בֵּת
 בִּיתוֹס וּמִנָּהוּ הַמֶּלֶךְ לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל וּכְנָסָה שׁוֹמֶרֶת יָבָם
 שֶׁנִּפְלָה לִפְנֵי כֹהֵן הַדִּיּוֹט וְנִתְמַנָּה לְהִיּוֹת כֹּהֵן גָּדוֹל אִם עַל

פִּי שֶׁעָשָׂה בָּהּ מֵאֹמֶר הָרִי זֶה לֹא יִכְנוּס. כֹּהֵן גָּדוֹל שָׁמַת
אָחִיו. חוֹלֵץ וְלֹא מִיָּבָם:

ה' כֹּהֵן גָּדוֹל לֹא יִשָּׂא אִילוּנִית. אֵלָּא אִם בֶּן יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה
וּבָנִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִף עַל פִּי שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה וּבָנִים.
לֹא יִשָּׂא אִילוּנִית. שֶׁהִיא זֹנָה הָאֻמּוּרָה בַּתּוֹרָה. וְחֻכָּמִים
אוֹמְרִים אֵין זֹנָה אֵלָּא גִיּוֹרֶת וּמִשְׁחָרְרֶת. וְשֹׁנְבַעְלָה
בְּעִילַת זָנוֹת:

י' לֹא יִבְטֹל אָדָם מִפְּרִיָּה וּרְבִיָּה. אֵלָּא אִם בֶּן יֵשׁ לוֹ בָּנִים.
בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים שְׁנֵי זָכָרִים. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים זָכָר
וְנִקְבָּה. שֶׁנֶּאֱמַר זָכָר וְנִקְבָּה בְּרָאָם. נָשָׂא אִשָּׁה וְשָׁהָה
עִמָּה עֶשְׂרִי שָׁנִים וְלֹא יִלְדָּה. אֵינּוּ רָשָׁאִי לְבָטֹל. גְּרָשָׁה
מוֹתֶרֶת לְנִשְׂאָ לְאַחֵר. וְרָשָׁאִי הַשְּׁנִי לְשִׁהוּת עִמָּה עֶשְׂרִי
שָׁנִים. וְאִם הִפִּילָה מִזֶּנֶה מִשְׁעָה שֶׁהִפִּילָה. הָאִישׁ מַצֵּנָה
עַל פְּרִיָּה וּרְבִיָּה אֲבָל לֹא הָאִשָּׁה. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָא
אוֹמֵר עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר. וַיִּבְרַךְ אוֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ:

פרק ז

אֶלְמָנָה לָכֶּהֶן גָּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לָכֶּהֶן הַדִּיּוּט.
הַכְּנִיסָה לוֹ עֲבָדֵי מְלוּג וְעֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. עֲבָדֵי
מְלוּג לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה. עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל יֹאכְלוּ. וְאֵלוֹ
הֵן עֲבָדֵי מְלוּג. אִם מֵתוּ מֵתוֹ לָהּ. וְאִם הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ
לָהּ. אִף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיִּיב בְּמִזְוֹנוֹתֶיךָ. הֲרִי אֵלוֹ לֹא יֹאכְלוּ
בִּתְרוּמָה. וְאֵלוֹ הֵן עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. אִם מֵתוּ מֵתוֹ לוֹ. וְאִם
הוֹתִירוּ הוֹתִירוּ לוֹ. הוּאִיל וְהוּא חַיִּיב בְּאַחֲרֵיּוֹתֶיךָ. הֲרִי אֵלוֹ
יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה:

ב בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאֵאת לָכֶּהֶן. וְהַכְּנִיסָה לוֹ עֲבָדִים. בֵּין עֲבָדֵי
מְלוּג. בֵּין עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. הֲרִי אֵלוֹ יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה. וּבֵת
כֹּהֵן שֶׁנִּשְׁאֵאת לְיִשְׂרָאֵל. וְהַכְּנִיסָה לוֹ בֵּין עֲבָדֵי מְלוּג. בֵּין
עֲבָדֵי צֶאֱן בְּרִזָּל. הֲרִי אֵלוֹ לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָה:

ג בֵּית יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁאֵאת לָכֶּהֶן. וּמֵת וְהִנִּיחָהּ מְעַבְּרֶת. לֹא
יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי חִלְקוֹ שֶׁל עֶבֶר. שֶׁהָעֶבֶר
פּוֹסֵל וְאֵינוֹ מֹאכִיל. דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי. אָמְרוּ לוֹ מֵאַחֵר
שֶׁהֶעֱדַת לָנוּ עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל לָכֶּהֶן. אִף בֵּית כֹּהֵן לָכֶּהֶן.
וּמֵת וְהִנִּיחָהּ מְעַבְּרֶת. לֹא יֹאכְלוּ עֲבָדֶיהָ בִּתְרוּמָה מִפְּנֵי
חִלְקוֹ שֶׁל עֶבֶר:

ד הָעֶבֶר. וְהַיֵּבֶם. וְהָאֲרוּסִין. וְהַחֲרָשִׁים. וּבֶן תִּשְׁעֵי שָׁנִים וַיּוֹם
אַחַד. פּוֹסֵלִין וְלֹא מֹאכִילִין. סָפֵק שֶׁהוּא בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים
וַיּוֹם אֶחָד. סָפֵק שֶׁאֵינוֹ. סָפֵק הֵבִיא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת. וְסָפֵק

שלא הביא נפל הבית עליו ועל בת אחיו ואין ידוע איזה מהם מת ראשון צרתה חולצת ולא מתיבמת:

ה האונס והמפתה והשוטה לא פוסלים ולא מאכילים ואם אינם ראויין לבא בישראל הרי אלו פוסלין ביצד ישראל שבא על בת כהן תאכל בתרומה עברה לא תאכל בתרומה נחתך העבר במעיה תאכל כהן שבא על בת ישראל לא תאכל בתרומה עברה לא תאכל ילדה תאכל נמצא פחו של בן גדול משל אב העבד פוסל משום ביאה ואינו פוסל משום זרע ביצד בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל וילדה הימנו בן והלך הבן ונכבש על השפחה וילדה הימנו בן הרי זה עבד היתה אם אביו בת ישראל לכהן לא תאכל בתרומה בת כהן לישראל תאכל בתרומה ממזר פוסל ומאכיל ביצד בת ישראל לכהן ובת כהן לישראל וילדה הימנו בת והלכה הבת ונשאת לעבד או לנכרי וילדה הימנו בן הרי זה ממזר היתה אם אמו בת ישראל לכהן תאכל בתרומה בת כהן לישראל לא תאכל בתרומה:

י כהן גדול פעמים שהוא פוסל ביצד בת כהן לישראל וילדה הימנו בת והלכה הבת ונשאת לכהן וילדה הימנו בן הרי זה ראוי להיות כהן גדול עומד ומשמש על גבי המזבח מאכיל את אמו ופוסל אם אמו וזאת אומרת לא כבני כהן גדול שהוא פוסלני מן התרומה:

פרק ח

הָעֶרֶל וְכָל הַטְּמְאִים. לֹא יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָהּ. וְנִשְׁיֶהָ
וְעִבְדֶּיהָ. יֹאכְלוּ בִּתְרוּמָהּ. פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת
שְׁפָכָה. הֵן וְעִבְדֶּיהָ יֹאכְלוּ. וְנִשְׁיֶהָ לֹא יֹאכְלוּ. וְאִם לֹא
יִדְעָה מִשְׁנַעֲשֵׂה פָצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת שְׁפָכָה. הָרִי אֵלּוּ
יֹאכְלוּ:

^ב אִיזְהוּ פָצוּעַ דָּכָא. כָּל שֶׁנִּפְצָעוּ הַבָּצִים שְׁלוּ. וְאִפְּלוּ
אֶחָת מֵהֶן. וּכְרוֹת שְׁפָכָה כָּל שֶׁנִּכְרַת הַגִּיד. וְאִם נִשְׁתִּיר
מִהֶעֱטָרָה אִפְּלוּ כְחוֹט הַשְּׁעָרָה כָּשֶׁר. פָּצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת
שְׁפָכָה מוֹתְרִין בְּגִיּוֹרֶת וּמִשְׁחַרְרֶת. וְאִינֵן אֲסוּרִין אֶלָּא
מִלְּבֹא בִקְהֵל. שֶׁנֶּאֱמַר לֹא יָבֹא פָצוּעַ דָּכָא וּכְרוֹת שְׁפָכָה
בִּקְהֵל יִי:

^ג עֲמוּנִי וּמוֹאָבִי אֲסוּרִים וְאֲסוּרִין אֲסוּר עוֹלָם. אֲבָל
נִקְבוֹתֵיהֶם מוֹתְרוֹת מִיָּד. מִצָּרִי וְאֲדוּמֵי אֵינָם אֲסוּרִין אֶלָּא
עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת. אֶחָד זָכָרִים וְאֶחָד נְקִבוֹת. רַבִּי שִׁמְעוֹן
מִתִּיר אֶת הַנִּקְבוֹת מִיָּד. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן קָל וְחֹמֶר
הַדְּבָרִים. וְמָה אִם בְּמָקוֹם שֶׁאֵסֵר אֶת הַזָּכָרִים אֲסוּר
עוֹלָם. הִתִּיר אֶת הַנִּקְבוֹת מִיָּד. מָקוֹם שֶׁלֹּא אֵסֵר אֶת
הַזָּכָרִים. אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה דוֹרוֹת. אֵינּוּ דִין שֶׁנִּתִּיר אֶת
הַנִּקְבוֹת מִיָּד. אָמְרוּ לֹא אִם הֵלֵכָה נִקְבָּלָה. וְאִם לִדִּין יֵשׁ
תְּשׁוּבָה. אָמַר לָהֶם לֹא כִּי הֵלֵכָה אָנִי אוֹמֵר. מִמְּזוֹרִים

וּנְתִינִים אֲסוּרִין. וְאֲסוּרִין אֲסוּר עוֹלָם. אֶחָד זָכָרִים וְאֶחָד
נְקִבוֹת:

אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ שְׁמַעְתִּי שֶׁהַסָּרִיס חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין
לְאִשְׁתּוֹ וְהַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. וְאִין לִי
לְפָרֶשׁ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא אֲנִי אֶפְרָשׁ. סָרִיס אָדָם חוֹלֵץ
וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהֵיְתָה לוֹ שַׁעַת הַכָּשֶׁר. סָרִיס
חָמָה לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁלֹא הֵיְתָה לוֹ
שַׁעַת הַכָּשֶׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר לֹא כִּי אֵלֶּא סָרִיס חָמָה
חוֹלֵץ וְחוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רְפוּאָה. סָרִיס אָדָם
לֹא חוֹלֵץ וְלֹא חוֹלְצִין לְאִשְׁתּוֹ. מִפְּנֵי שֶׁאֵין לוֹ רְפוּאָה. הָעִיד
רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן בְּתִירָא עַל בֶּן מְגוּסָת שֶׁהָיָה בִירוּשָׁלַיִם
סָרִיס אָדָם. וַיְבִמּוּ אֶת אִשְׁתּוֹ. לְקַיָּם דְּבַרִּי רַבִּי עֲקִיבָא:

הַסָּרִיס לֹא חוֹלֵץ וְלֹא מֵיבֵם. וְכֵן אֵילּוֹנִית לֹא חוֹלֶצֶת
וְלֹא מְתִיבֶמֶת. הַסָּרִיס שֶׁחָלַץ לִיבֻמָּתוֹ. לֹא פָסְלָה. בְּעֵלָה
פָסְלָה. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה בְּעִילַת זָנוֹת. וְכֵן אֵילּוֹנִית שֶׁחָלְצוּ לָהּ
אֲחִים לֹא פָסְלוּהָ. בְּעֵלוּהָ פָסְלוּהָ. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה בְּעִילַת
זָנוֹת:

סָרִיס חָמָה כֹּהֵן. שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל מֵאֲכִילָה בְּתֵרוּמָה.
רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים אֲנִדְרוּגִינוֹס כֹּהֵן שֶׁנֶּשֶׂא בֵּת
יִשְׂרָאֵל. מֵאֲכִילָה בְּתֵרוּמָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר טוֹמְטוֹם
שֶׁנֶּקְרַע וְנִמְצָא זָכָר. לֹא יִחְלוּץ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּסָרִיס.

אֲנִדְרוּגִינוֹס נוֹשֵׂא אָבֵל לֹא נִשָּׂא רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר
אֲנִדְרוּגִינוֹס חִיִּיבִים עָלָיו סְקִילָה בְּזָכֶר:

פרק ט

יֵשׁ מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֶיהֶן וְאַסּוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן. מוֹתָרוֹת
לִיבְמֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. מוֹתָרוֹת לְאֵלוֹ וּלְאֵלוֹ.
וְאַסּוּרוֹת לְאֵלוֹ וּלְאֵלוֹ. וְאֵלוֹ מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת
לִיבְמֵיהֶן. כֹּהֵן הַדִּיּוֹט שֶׁנִּשָּׂא אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ אֶחָ כֹּהֵן
גָּדוֹל. חָלָל שֶׁנִּשָּׂא כְּשֶׁרָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ כָּשֶׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא
בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ מִמָּזֵר. מִמָּזֵר שֶׁנִּשָּׂא מִמָּזֶרֶת. וְיֵשׁ
לוֹ אֶחָ יִשְׂרָאֵל. מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לִיבְמֵיהֶן:

^ב וְאֵלוֹ מוֹתָרוֹת לִיבְמֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. כֹּהֵן גָּדוֹל
שֶׁקִּדַּשׁ אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ כֹּהֵן הַדִּיּוֹט. כָּשֶׁר שֶׁנִּשָּׂא
חָלָלָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ חָלָל. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא מִמָּזֶרֶת. וְיֵשׁ
לוֹ אֶחָ מִמָּזֵר. מִמָּזֵר שֶׁנִּשָּׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ
יִשְׂרָאֵל. מוֹתָרוֹת לִיבְמֵיהֶן וְאַסּוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן. אֲסוּרוֹת
לְאֵלוֹ וּלְאֵלוֹ. כֹּהֵן גָּדוֹל שֶׁנִּשָּׂא אֶת הָאֵלְמָנָה. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ
כֹּהֵן גָּדוֹל אוֹ כֹּהֵן הַדִּיּוֹט. כָּשֶׁר שֶׁנִּשָּׂא חָלָלָה. וְיֵשׁ לוֹ
אֶחָ כָּשֶׁר. יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשָּׂא מִמָּזֶרֶת. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ יִשְׂרָאֵל.
מִמָּזֵר שֶׁנִּשָּׂא בֵּת יִשְׂרָאֵל. וְיֵשׁ לוֹ אֶחָ מִמָּזֵר. אֲסוּרוֹת לְאֵלוֹ
וּלְאֵלוֹ. וְשָׂאֵר כָּל הַנָּשִׁים. מוֹתָרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן וְלִיבְמֵיהֶן:

^ג שְׁנֵיזוֹת מִדְּבָרֵי סוֹפְרִים. שְׁנֵיזוֹת לְבַעַל וְלֹא שְׁנֵיזוֹת לִיבָם.
אֲסוּרָה לְבַעַל וּמוֹתָרָת לִיבָם. שְׁנֵיזוֹת לִיבָם וְלֹא שְׁנֵיזוֹת לְבַעַל.

אסורה ליבם ומוותרת לבעל. שניה לזה ולזה. אסורה לזה ולזה. אין לה לא כתובה. ולא פירות. ולא מזונות. ולא בלאות. והולד כשר. וכופין אותו להוציא. אלמנה לכהן גדול. גרושה וחלוצה לכהן הדיוט. ממזרת ונתניה לישׂראל. בת ישׂראל לנתין ולממזר. יש להן כתובה:

ד בת ישׂראל מאורסת לכהן. מעברת מכהן. שומרת יבם לכהן. וכן בת כהן לישׂראל. לא תאכל בתרומה. בת ישׂראל מאורסת ללוי. מעברת מלוי. שומרת יבם ללוי. וכן בת לוי לישׂראל. לא תאכל במעשר. בת לוי מאורסת לכהן. מעברת מכהן. שומרת יבם לכהן. וכן בת כהן ללוי. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר:

ה בת ישׂראל שנשאת לכהן. תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. תאכל בתרומה. נשאת ללוי. תאכל במעשר. מת ולזה הימנו בן. תאכל במעשר. נשאת לישׂראל. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר. מת ולזה הימנו בן. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר. מת בנה מישׂראל. תאכל במעשר. מת בנה מלוי. תאכל בתרומה. מת בנה מכהן. לא תאכל. לא בתרומה ולא במעשר:

ו בת כהן שנשאת לישׂראל. לא תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. לא תאכל בתרומה. נשאת ללוי. תאכל במעשר. מת ולזה הימנו בן. תאכל במעשר. נשאת לכהן. תאכל בתרומה. מת ולזה הימנו בן. תאכל בתרומה. מת

בְּנֵה מִכֶּהֱן. לֹא תֹאכַל בִּתְרוֹמָה. מֵת בְּנֵה מְלוֹי. לֹא תֹאכַל
בַּמַּעֲשֵׂר. מֵת בְּנֵה מִיִּשְׂרָאֵל. חֹזֶרֶת לְבֵית אָבִיהָ. וְעַל זֶה
נֶאֱמַר וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲוִיָּה מִלֶּחֶם אָבִיהָ תֹאכַל:

פרק י

הָאִשָּׁה שֶׁהָלַךְ בְּעָלָהּ לְמַדִּינַת הַיָּם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ לָהּ
מֵת בְּעָלֶיךָ. וְנִשְׁאֵת וְאַחֵר כֵּךְ בָּא בְּעָלָהּ. תֵּצֵא
מִזֶּה וּמִזֶּה. וְצָרִיכָה גֵט מִזֶּה וּמִזֶּה. וְאִין לָהּ כְּתוּבָה. וְלֹא
פִּירוֹת. וְלֹא מְזוֹנוֹת. וְלֹא בְּלָאוֹת. לֹא עַל זֶה וְלֹא עַל זֶה. אִם
נָטְלָה מִזֶּה וּמִזֶּה תַּחֲזִיר. וְהוּלָד מִמֶּזֶר מִזֶּה וּמִזֶּה. וְלֹא זֶה
וְזֶה מִטְּמֵאִין לָהּ. וְלֹא זֶה וְזֶה זָכָאִי. לֹא בִּמְצִיאָתָהּ. וְלֹא
בַּמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ. וְלֹא בַּהֲפָרַת נְדָרֶיהָ. הִיתָה בֵּת יִשְׂרָאֵל.
נִפְסְלָה מִן הַכְּהוֹנָה. וּבֵת לֵוִי מִן הַמַּעֲשֵׂר. וּבֵת כֹּהֵן מִן
הַתְּרוֹמָה. וְאִין יוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה וְיוֹרְשִׁים שֶׁל זֶה. יוֹרְשִׁים אֶת
כְּתוּבָתָהּ. וְאִם מֵתוּ. אֶחָיו שֶׁל זֶה וְאֶחָיו שֶׁל זֶה. חוֹלְצִין
וְלֹא מִיִּבְמִין. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כְּתוּבָתָהּ עַל גִּבְסֵי בְּעָלָהּ
הָרֵאשׁוֹן. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הָרֵאשׁוֹן זָכָאִי בִּמְצִיאָתָהּ.
וּבַמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ. וּבַהֲפָרַת נְדָרֶיהָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר בִּיאָתָהּ
אוֹ חֲלִיצָתָהּ מֵאֶחָיו שֶׁל רֵאשׁוֹן. פּוֹטֵרֶת צֶרְתָּהּ. וְאִין הוּלָד
מִמֶּנּוּ מִמֶּזֶר. וְאִם נִשְׁאֵת שֶׁלֹּא בְּרִשׁוֹת. מוֹתֶרֶת לַחֲזוֹר לוֹ:

ב נִשְׁאֵת עַל פִּי בֵּית דִּין תֵּצֵא. וּפְטוּרָה מִן הַקֶּרְבֵּן. שְׁלֹא עַל
פִּי בֵּית דִּין. תֵּצֵא וְחִיבָת בְּקֶרְבֵּן. יָפָה כַּח בֵּית דִּין שְׁפוֹטֶרֶת

מִן הַקֶּרְבֵּן. הוֹרוּהָ בֵּית דִּין לְנִשָּׂא וְהִלָּכָה וּמִלְקָלָה חֵיבָתָּה
בְּקֶרְבֵּן. שְׁלֹא הִתִּירוּהָ אֶלָּא לְנִשָּׂא:

ג' הָאִשָּׁה שֶׁהִלָּךְ בַּעֲלָהּ וּבָנָה לַמְּדִינָת הָיִם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ
לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ מֵת בְּגֶד וְנִשְׂאָתָּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ
אָמְרוּ לָהּ חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ הָרָאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן
מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בְּגֶד. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְנִתְיַבְּמָה.
וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ אָמְרוּ לָהּ חֲלוּף הָיוּ הַדְּבָרִים. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ
רָאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ וְנִשְׂאָתָּ. וְאַחֲרַיִךְ
כֵּךְ אָמְרוּ לָהּ קָיָם הָיָה וּמֵת. תֵּצֵא וְהוֹלֵךְ רָאשׁוֹן מִמָּזוֹר.
וְהָאֲחֵרוֹן אֵינוֹ מִמָּזוֹר. אָמְרוּ לָהּ מֵת בַּעֲלֶיךָ. וְנִתְקַדְּשָׁה.
וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ בָּא בַּעֲלָהּ. מוֹתֶרֶת לַחֲזוֹר לוֹ. אֵף עַל פִּי שְׁנֵתָן
לָהּ אַחֲרוֹן גָּט. לֹא פָסְלָה מִן הַכְּהוֹנָה. אֵת זֶה דֶּרֶשׁ רַבִּי
אֶלְעָזָר בֶּן מֹתֵיָא וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה מֵאִשָּׁה. וְלֹא מֵאִישׁ שְׂאִינוֹ
אִשָּׁה:

ד' מִי שֶׁהִלָּכָה אֶשְׁתּוֹ לַמְּדִינָת הָיִם. וּבָאוּ וְאָמְרוּ לוֹ מֵתָה
אֶשְׁתֶּךָ. וְנִשָּׂא אֵת אַחֻתָּהּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ בָּאת אֶשְׁתּוֹ. מוֹתֶרֶת
לַחֲזוֹר לוֹ. הוּא מוֹתֵר בְּקִרְבּוֹת שְׁנֵיָהּ. וּשְׁנֵיָהּ מוֹתֶרֶת
בְּקִרְבּוֹתָיו. וְאִם מֵתָה רָאשׁוֹנָה. מוֹתֵר בְּשְׁנֵיָהּ. אָמְרוּ לוֹ
מֵתָה אֶשְׁתֶּךָ. וְנִשָּׂא אֵת אַחֻתָּהּ. וְאַחֲרַיִךְ כֵּךְ אָמְרוּ לוֹ קִיַּמְתָּ
הֵיטָהּ וּמֵתָה. הוֹלֵךְ רָאשׁוֹן מִמָּזוֹר. וְהָאֲחֵרוֹן אֵינוֹ מִמָּזוֹר.
רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר כָּל שְׁפוּסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים. פּוֹסֵל עַל יְדֵי
עַצְמוֹ. וְכָל שְׂאִינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי אַחֲרִים. אֵינוֹ פּוֹסֵל עַל יְדֵי
עַצְמוֹ:

ה אמרו לו מֵתָה אֶשְׁתֶּךָ וְנָשָׂא אַחֻתָּהּ מֵאֲבִיהָ מֵתָה
וְנָשָׂא אַחֻתָּהּ מֵאִמָּהּ מֵתָה וְנָשָׂא אַחֻתָּהּ מֵאֲבִיהָ
מֵתָה וְנָשָׂא אַחֻתָּהּ מֵאִמָּהּ וְנִמְצְאוּ כָּלן קִימוֹת מֵתָה
בְּרֵאשׁוֹנָה בְּשָׁלִישִׁית וּבַחֲמִישִׁית וּפּוֹטְרוֹת צְרוּתֶיהֶן
וְאֶסּוּר בְּשֵׁנִיָּה וּבְרִבְעִית וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת
צֶרְתָּהּ וְאִם בָּא עַל הַשֵּׁנִיָּה לְאַחַר מִיתַת הָרֵאשׁוֹנָה מוֹתֵר
בְּשֵׁנִיָּה וּבְרִבְעִית וּפּוֹטְרוֹת צְרוּתֶיהֶן וְאֶסּוּר בְּשָׁלִישִׁית
וּבַחֲמִישִׁית וְאֵין בִּיאַת אַחַת מֵהֶן פּוֹטֶרֶת צֶרְתָּהּ:

י בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד הוּא פּוֹסֵל עַל יְדֵי אֶחָיו וְהָאֶחָיו
פּוֹסֵלִין עַל יְדֵיו אֲלֹא שֶׁהוּא פּוֹסֵל תְּחִלָּה וְהָאֶחָיו פּוֹסֵלִין
תְּחִלָּה וְסוֹף כִּיצַד בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל
יְבֻמְתּוֹ פָּסֵל עַל יְדֵי אֶחָיו בָּאוּ אֶחָיו עָלֶיהָ וַעֲשׂוּ בָּהּ
מֵאֲמֵר נִתְּנוּ גִט אוֹ חִלְצוּ פָּסְלוּ עַל יְדֵיו:

י בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבֻמְתּוֹ וְאַחַר כֵּךְ בָּא
עָלֶיהָ אֶחָיו שֶׁהוּא בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד פָּסֵל עַל יְדֵיו
רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לֹא פָּסֵל:

ח בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבֻמְתּוֹ וְאַחַר כֵּךְ בָּא
עַל צֶרְתָּהּ פָּסֵל עַל יְדֵי עֲצָמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר לֹא פָּסֵל
בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבֻמְתּוֹ וּמֵת חוֹלְצָת
וְלֹא מִתְיַבֶּמֶת נָשָׂא אִשָּׁה וּמֵת הָרִי זוֹ פְּטוּרָה:

ט בֶּן תִּשְׁעַ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד שָׁבָא עַל יְבֻמְתּוֹ וּמִשֶּׁהִגְדִּיל
נָשָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת וּמֵת אִם לֹא יָדַע אֶת הָרֵאשׁוֹנָה

משהגדיל. הראשונה חולצת ולא מתבבמת. והשניה או
 חולצת או מתבבמת. רבי שמעון אומר מיבם לאיזו
 שירצה. וחולץ לשניה. אחד שהוא בן תשע שנים ויום
 אחד. ואחד שהוא בן עשרים שנה. שלא הביא שתי
 שערות:

פרק יא

נושאין על האנוסה ועל המפתה. האונס והמפתה על
 הנשואה חייב. נושא אדם אנוסת אביו ומפתה
 אביו. אנוסת בנו ומפתה בנו. רבי יהודה אוסר באנוסת
 אביו ומפתת אביו:

^א הגיורת שנתגירו בניה עמה. לא חולצין ולא מיבמין.
 אפילו הורתו של ראשון שלא בקדושה ולידתו בקדושה.
 והשני הורתו ולידתו בקדושה. וכן שפחה שנשתחררו
 בניה עמה:

^ב חמש נשים שנתערבו ולדותיהן. הגדילו התערבות
 ונשאו נשים ומתו. ארבעה חולצין לאחת. ואחד מיבם
 אותה. הוא ושלשה. חולצין לאחת. ואחד מיבם. נמצאו
 ארבע חליצות ויבום. לכל אחת ואחת:

^ג האשה שנתערב ולדה בולד כלתה. הגדילו התערבות
 ונשאו נשים ומתו. בני הכלה חולצין ולא מיבמין. שהוא
 ספק אשת אחיו. וספק אשת אחי אביו. ובני הזקנה.

או חולצין או מיבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת בן
אחיו. מתו הפשרים בני התערובות לבני הזקנה. חולצין
ולא מיבמין. שהוא ספק אשת אחיו ואשת אחי אביו.
ובני הפלה אחד חולץ ואחד מיבם:

ה' כהנת שנתערב ולדה בולד שפחתה. הרי אלו אכלים
בתרומה וחולקים חלק אחד בגרן. ואינן מטמאין למתים.
ואין נושאין נשים. בין כשרות בין פסולות. הגדילו
התערובות ושחררו זה את זה. נושאין נשים ראויות
לכהונה. ואינן מטמאין למתים. ואם נטמאו אין סופגין
את הארבעים. ואינן אוכלים בתרומה. ואם אכלו אין
משלמים קרן וחמש. ואינן חולקין על הגרן. ומוכרין את
התרומה והדמים שלהם. ואינן חולקים בקדשי המקדש.
ואין נותנין להם קדשים. ואין מוציאין שלהם מידם.
ופטורים מן הזרוע ומן הלחיים ומן הקבה. ובכורן יהא
רועה עד שיסתאב. ונותנין עליהם חמרי כהנים וחמרי
ישראלים:

י' מי שלא שהתה אחר בעלה שלשה חדשים. ונשאת
וילדה. ואין ידוע אם בן תשעה לראשון. אם בן שבעה
לאחרון. היו לה בנים מן הראשון ובנים מן השני. חולצין
ולא מיבמין. וכן הוא להם חולץ ולא מיבם. היו לו אחים
מן הראשון ואחים מן השני. שלא מאותה האם. הוא
חולץ ומיבם. והם אחד חולץ ואחד מיבם:

י' הִיָּה אֶחָד יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד כֹּהֵן. נוֹשֵׂא אִשָּׁה רְאוּיָה לַכֹּהֵן. וְאִינוּ מְטַמֵּא לַמֵּתִים. וְאִם נָטְמָא אִינוּ סוֹפֵג אֶת הָאֲרֻבָּעִים. וְאִינוּ אוֹכֵל בִּתְרוּמָה. וְאִם אָכַל אִינוּ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחֹמֶשׁ. וְאִינוּ חוֹלֵק עַל הַגֶּרֶן. וּמוֹכֵר (הַתְּרוּמָה) וְהַדָּמִים שָׁלוּ. וְאִינוּ חוֹלֵק בְּקִדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ. וְאִין נֹתְנִים לוֹ (אֶת) הַקִּדְשִׁים וְאִין מוֹצִיאִין אֶת שָׁלוּ מִיָּדוֹ. וּפְטוֹר מִן הַזֵּרוּעַ וְהַלְחִיִּים וְהַקֶּבֶה. וּבְכוּרוֹ יִהְיֶה רוּעָה עַד שְׁיִסְתָּאב. וְנֹתְנִין עָלָיו חֲמֵרִי כֹהֲנִים וְחֲמֵרִי יִשְׂרָאֵלִים. הֵיוּ שְׁנֵיהֶם כֹּהֲנִים. הוּא אוֹנֵן עֲלֵיהֶם. וְהֵם אוֹנֵנִין עָלָיו. הוּא אִינוּ מְטַמֵּא לָהֶם. וְהֵם אִינָם מְטַמְּאִין לוֹ. הוּא אִינוּ יוֹרֵשׁ אוֹתָן. אָבֵל הֵם יוֹרְשִׁין אוֹתוֹ. וּפְטוֹר עַל מִכְתּוֹ וְעַל קִלְלָתוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה. וְעוֹלָה בְּמִשְׁמְרוֹ שֶׁל זֶה וְשֶׁל זֶה. וְאִינוּ חוֹלֵק. וְאִם הֵיוּ שְׁנֵיהֶם בְּמִשְׁמֵר אֶחָד. נוֹטְלִין חֵלֶק אֶחָד:

פרק יב

מִצְוֹת חֲלִיצָה בְּשִׁלְשָׁה דִּינִין. וְאֶפִּילוּ שְׁלֹשָׁתָן הִדְיוּטוֹת. חֲלִיצָה בְּמִנְעַל חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. בְּאַנְפְּלִיא חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה. בְּסִנְדֵּל שִׁישׁ לוֹ עָקֵב כָּשֶׁר. וְשֹׂאִין לוֹ עָקֵב פְּסוּל. מִן הָאֲרֻבּוּבָה וּלְמִטָּה. חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. מִן הָאֲרֻבּוּבָה וּלְמַעְלָה חֲלִיצָתָהּ פְּסוּלָה:

ב' חֲלִיצָה בְּסִנְדֵּל שֶׁאִינוּ שָׁלוּ. אוּ בְּסִנְדֵּל שֶׁל עֵץ. אוּ בְּשֵׁל שְׂמָאל בִּימִין. חֲלִיצָתָהּ בְּשָׂרָה. חֲלִיצָה בְּגָדוֹל שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַלֹּךְ בוֹ. אוּ בְּקִטָּן שֶׁהוּא חוֹפֶה אֶת רוֹב רִגְלוֹ. חֲלִיצָתָהּ

כְּשֶׁרָהּ. חֲלָצָה בְּלִילָהּ. חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
פּוֹסֵל בְּשִׁמְאֵל חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְכַשֵּׁיר:

א חֲלָצָה וְרִקְקָה אֲבָל לֹא קָרְאָהּ. חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. קָרְאָהּ
וְרִקְקָה אֲבָל לֹא חֲלָצָה. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. חֲלָצָה וְקָרְאָהּ
אֲבָל לֹא רִקְקָהּ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. רַבִּי
עֲקִיבָא אוֹמֵר חֲלִיצָתָה כְּשֶׁרָהּ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר כָּכָה
יַעֲשֶׂה. כָּל דְּבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה מַעֲבֵב. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא
מִשֶּׁם רְאִיָּה. כָּכָה יַעֲשֶׂה לְאִישׁ. כָּל דְּבַר שֶׁהוּא מַעֲשֶׂה
בְּאִישׁ:

ד הַחֲרַשׁ שֶׁנִּחְלַץ וְהַחֲרַשֶּׁת שֶׁחֲלָצָהּ. וְהַחוֹלֶצֶת לְקָטָן.
חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. קָטָנָה שֶׁחֲלָצָהּ. תַּחֲלוּץ מִשְׁתַּגְּדִיל. וְאִם
לֹא חֲלָצָהּ. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה:

ה חֲלָצָה בְּשָׁנִים אוֹ בְּשִׁלְשָׁה. וְנִמְצָא אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב
אוֹ פְּסוּל. חֲלִיצָתָה פְּסוּלָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי יוֹחָנָן
הַסַּנְדֵּלָר מְכַשִּׁירִין. וּמַעֲשֶׂה בְּאֶחָד שֶׁחֲלַץ בֵּינוֹ לְבֵינָהּ
בְּבֵית הָאֲסוּרִים. וְבֹא מַעֲשֶׂה לְפָנֵי רַבִּי עֲקִיבָא וְהַכְּשִׁיר:

ו מִצּוֹת חֲלָצָה. בָּא הוּא וַיִּבְמְתוּ לְבֵית דִּין. וְהָן מִשְׁיֵאִין
לוֹ עֶצֶה הַהוֹגֵנָת לוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר וְקָרְאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדִבְרוּ
אֵלָיו. וְהִיא אוֹמֶרֶת מֵאֵן יִבְמִי לְהִקִּים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל
לֹא אָבָה יִבְמִי. וְהוּא אוֹמֵר לֹא חֲפָצְתִּי לְקַחְתָּהּ. וּבִלְשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ הָיוּ אוֹמְרִים. וְנִגְשָׁה יִבְמְתוּ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזִּקְנִים.
וְחֲלָצָה נִעְלָו מֵעַל רִגְלוֹ. וַיִּרְקָה בְּפָנָיו רוֹק הַנִּרְאָה לְדִינָם.

וְעִנְתָּהּ וְאָמְרָהּ כִּכְהָ יַעֲשֶׂה לְאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית
אָחִיו עַד כָּאן הָיוּ מְקַרִּין וּכְשֶׁהֱקָרָא רַבִּי הוֹרְקָנוֹס תַּחַת
הָאֵלָה בְּכַפֵּר עֵיטָם וְגָמַר אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה הַחֲזָקוּ לִהְיוֹת
גּוֹמְרִין כָּל הַפְּרָשָׁה וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ
הַנֶּעֱלֹ מִצּוּה בְּדִינָן וְלֹא מִצּוּה בַּתְלָמִידִים רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר מִצּוּה עַל כָּל הָעוֹמְדִים שֵׁם לוֹמֵר חֲלוּץ הַנֶּעֱלֹ חֲלוּץ
הַנֶּעֱלֹ חֲלוּץ הַנֶּעֱלֹ:

פרק יג

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים אֵין מִמָּאֲנִין אֶלָּא אַרוֹסוֹת וּבֵית הֵלֵל
אוֹמְרִים אַרוֹסוֹת וְנִשְׁוֹאוֹת בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים
בְּבַעַל וְלֹא בֵּיבָם וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים בְּבַעַל וּבֵיבָם בֵּית
שְׁמַאי אוֹמְרִים בְּפָנָיו וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים בְּפָנָיו וְשֵׁלֵא
בְּפָנָיו בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים בְּבֵית דִּין וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים
בְּבֵית דִּין וְשֵׁלֵא בְּבֵית דִּין אָמְרוּ לֶהֱנֶן בֵּית הֵלֵל לְבֵית
שְׁמַאי מִמָּאֲנָתָהּ וְהִיא קִטְנָה אֶפִּילוּ אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה
פְּעָמִים אָמְרוּ לֶהֱנֶן בֵּית שְׁמַאי אֵין בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַפְּקָרָה
אֶלָּא מִמָּאֲנָתָהּ וּמִמִּתְנָתָה עַד שֶׁתִּגְדִּיל וְתִמָּאֵן וְתִנָּשֵׂא:

^ב אֵיזָה הִיא קִטְנָה שֶׁצָּרִיכָה לְמָאֵן כָּל שֶׁהִישִׂיאוּהָ אִמָּה
וְאָחִיהָ לְדַעְתָּהּ הִשִּׂיאוּהָ שֵׁלֵא לְדַעְתָּהּ אִינָה צָרִיכָה
לְמָאֵן רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר כָּל תְּנוּקָת שְׂאִינָה
יְכוּלָה לְשִׁמּוֹר קְדוּשִׁיהָ אִינָה צָרִיכָה לְמָאֵן רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמֵר אֵין מַעֲשֶׂה קִטְנָה כְּלוֹם אֶלָּא כַּמִּפְתָּה בֵּת יִשְׂרָאֵל

לכהן לא תאכל בתרומה. בת כהן לישראל תאכל
בתרומה:

ג רבי אליעזר בן יעקב אומר כל עכבה שהיא מן האיש.
כאלו היא אשתו. וכל עכבה שאינה מן האיש כאלו אינה
אשתו:

ד הממאנת באיש הוא מותר בקרובותיה. והיא מותרת
בקרוביו. ולא פסלה מן הכהונה. נתן לה גט הוא אסור
בקרובותיה והיא אסורה בקרוביו ופסלה מן הכהונה. נתן
לה גט והחזירה מאנה בו ונשאת לאחר. ונתארמלה או
נתגרשה. מותרת לחזור לו. מאנה בו והחזירה. נתן לה
גט ונשאת לאחר ונתארמלה או נתגרשה. אסורה לחזור
לו. זה הכלל. גט אחר מאן אסורה לחזור לו. מאן אחר
גט מותרת לחזור לו:

ה הממאנת באיש. נשאת לאחר וגרשה. (לאחר ומאנה
בו.) (לאחר וגרשה. זה הכלל. כל שיוצאת הימנו בגט
אסורה לחזור לו. במאן מותרת לחזור לו:

ו המגרש את האשה והחזירה. מותרת ליבם. ורבי
אליעזר אוסר. וכן המגרש את היתומה והחזירה.
מותרת ליבם. ורבי אליעזר אוסר. קטנה שהשיאה אביה
ונתגרשה כיתומה בחיי האב. החזירה דברי הכל אסורה
ליבם:

י שני אחין נשואין לשתי אחיות (יתומות) קטנות ומת בעלה של אחת מהן. תצא משום אחות אשה. וכן שתי חרשות גדולה וקטנה. מת בעלה של קטנה. תצא הקטנה משום אחות אשה. מת בעלה של גדולה. רבי אליעזר אומר מלמדן את הקטנה שתמאן בו. רבן גמליאל אומר אם מאנה מאנה. ואם לאו תמתין עד שתגדיל. ותצא הלזו משום אחות אשה. רבי יהושע אומר אי לו על אשתו. ואי לו על אשת אחיו. מוציא את אשתו בגט. ואשת אחיו בחליצה:

ח מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. ביאתה או חליצתה של אחת מהן. פוטרת צרתה. וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת אין ביאת אחת מהן פוטרת צרתה. פקחת וחרשת ביאת הפקחת פוטרת החרשת. ואין ביאת החרשת פוטרת את הפקחת. גדולה וקטנה. ביאת הגדולה פוטרת את הקטנה. ואין ביאת הקטנה פוטרת את הגדולה:

ט מי שהיה נשוי לשתי יתומות קטנות ומת. בא יבם על הראשונה וחזר ובא על השנייה. או שבא אחיו על השנייה. לא פסל את הראשונה. וכן שתי חרשות. קטנה וחרשת. בא יבם על הקטנה וחזר ובא על החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את הקטנה. בא יבם על החרשת. וחזר ובא על הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה פסל את החרשת:

י פקקת וחרשת. בא יבם על הפקקת. וחזר ובא על
החרשת. או שבא אחיו על החרשת. לא פסל את
הפקקת. בא יבם על החרשת. לא פסל את הפקקת. בא
יבם על החרשת. וחזר ובא על הפקקת. או שבא אחיו
על הפקקת. פסל את החרשת:

י"ג גדולה וקטנה. בא יבם על הגדולה. וחזר ובא על
הקטנה. או שבא אחיו על הקטנה. לא פסל את הגדולה.
בא יבם על הקטנה. וחזר ובא על הגדולה. או שבא אחיו
על הגדולה. פסל את הקטנה. רבי אלעזר אומר (בבבלין)
מלמדין הקטנה שתמאן בו:

י"ד יבם קטן שבא על יבמתו קטנה. יגדלו זה עם זה. בא על
יבמה גדולה תגדלנו. היבמה שאמרה בתוך שלשים יום
לא נבעלתי. כופין אותו שיחלוץ לה. לאחר שלשים יום
מבקשים הימנו שיחלוץ לה. ובזמן שהוא מודה. אפילו
לאחר שנים עשר חדש. כופין אותו שיחלוץ לה:

י"ה הנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה. כופין אותו שיחלוץ
לה. לאחר מיתת בעלה. מבקשין הימנו שיחלוץ לה. ואם
נתכוננה לכך אפילו בחיי בעלה. מבקשין הימנו שיחלוץ
לה:

פרק יד

חֲרֵשׁ שֶׁנִּשְׂא פְקָחַת וּפְקָח שֶׁנִּשְׂא חֲרֶשֶׁת. (אם רָצָה יוֹצִיא) וְאִם רָצָה יְקַיֵּים כְּשֶׁם שֶׁהוּא כּוֹנֵס בְּרַמְיָה כֵּךְ הוּא מוֹצִיא בְּרַמְיָה. פְּקָח שֶׁנִּשְׂא פְקָחַת וְנִתְחַרְשָׁה. אִם רָצָה יוֹצֵא וְאִם רָצָה יְקַיֵּים נִשְׁטַתַּת. לֹא יוֹצִיא. נִתְחַרֵּשׁ הוּא אוֹ נִשְׁטַתָּה. אֵינוֹ מוֹצִיאָה עוֹלָמִית. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי מִפְּנֵי מָה הָאִשָּׁה שֶׁנִּתְחַרְשָׁה יוֹצֵאָה. וְהָאִישׁ שֶׁנִּתְחַרֵּשׁ אֵינוֹ מוֹצִיא. אָמְרוּ לוֹ אֵינוֹ דּוֹמָה הָאִישׁ הַמִּגְרֵשׁ לָאִשָּׁה הַמִּתְגַּרֶּשֶׁת. שֶׁהָאִשָּׁה יוֹצֵאָה לְרִצּוֹנָה וְשֶׁלֹּא לְרִצּוֹנָה. הָאִישׁ אֵינוֹ מוֹצִיא אֲלָא לְרִצּוֹנוֹ:

^א הַעֲדִיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן גּוֹדְגָדָה עַל הַחֲרֶשֶׁת שֶׁהִשְׂיָאָה אֲבִיהָ. שֶׁהִיא יוֹצֵאָה בְּגֵט. אָמְרוּ לוֹ אַף זֶה כִּיּוֹצֵא בָּהּ:

^ג שְׁנֵי אַחִים חֲרָשִׁים נִשְׂוֵאִים לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת חֲרָשׁוֹת. אוֹ לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת פְּקָחוֹת אוֹ לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת אַחַת חֲרָשֶׁת וְאַחַת פְּקָחַת. אוֹ שְׁתֵּי אַחִיּוֹת חֲרָשׁוֹת נִשְׂוֵאוֹת לְשְׁנֵי אַחִים פְּקָחִים. אוֹ לְשְׁנֵי אַחִין חֲרָשִׁים. אוֹ לְשְׁנֵי אַחִים אֶחָד חֲרֵשׁ וְאַחָד פְּקָח. הָרִי אֵלּוֹ פְּטוּרוֹת מִן הַחֲלִיצָה וּמִן הַיְבוּם. וְאִם הָיוּ נְכָרִיּוֹת יִכָּנְסוּ. וְאִם רָצוּ לְהוֹצִיא יוֹצִיאוּ:

^ד שְׁנֵי אַחִים אֶחָד חֲרֵשׁ וְאַחָד פְּקָח. נִשְׂוֵאִים לְשְׁתֵּי אַחִיּוֹת פְּקָחוֹת. מִתְּ חֲרֵשׁ בְּעַל הַפְּקָחַת מָה יַעֲשֶׂה פְּקָח בְּעַל הַפְּקָחַת. תֵּצֵא מִשּׁוּם אַחֻת אִשָּׁה. מִתְּ פְּקָח בְּעַל

הַפְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־מוֹצִיא אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־
וְאִשָּׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם:

^ה שְׁנֵי אֲחִים פְּקָחִים נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי אֲחִיּוֹת־אֶחָת חֲרָשֶׁת־
וְאֶחָת פְּקָחַת־מֵת פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל
פְּקָחַת־תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה־מֵת פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־
מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל הַחֲרָשֶׁת־מוֹצִיא אֶת אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־
וְאֵת אִשָּׁת אָחִיו בַּחֲלִיצָה:

^ו שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פְּקַח נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי אֲחִיּוֹת־
אֶחָת חֲרָשֶׁת וְאֶחָת פְּקָחַת־מֵת חֵרֵשׁ בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה
יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־תֵּצֵא מִשּׁוּם אֲחוֹת אִשָּׁה־מֵת
פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מוֹצִיא
אֶשְׁתּוֹ בִּגְט־וְאִשָּׁת אָחִיו אֲסוּרָה לְעוֹלָם:

^ז שְׁנֵי אֲחִים אֶחָד חֵרֵשׁ וְאֶחָד פְּקַח נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי נְכָרִיּוֹת
פְּקָחוֹת־מֵת חֵרֵשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל
פְּקָחַת־אוֹ חוֹלֵץ אוֹ מִיָּבֵם־מֵת פְּקַח בֶּעַל פְּקָחַת־מֶה
יַעֲשֶׂה חֵרֵשׁ בֶּעַל פְּקָחַת־כּוֹנֵס וְאִינוֹ מוֹצִיא לְעוֹלָם:

^ח שְׁנֵי אֲחִים פְּקָחִים נִשְׁוֹאִים לְשִׁתִּי נְכָרִיּוֹת־אֶחָת פְּקָחַת
וְאֶחָת חֲרָשֶׁת־מֵת פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח
בֶּעַל פְּקָחַת־כּוֹנֵס־וְאִם רָצָה לְהוֹצִיא יוֹצִיא־מֵת פְּקַח
בֶּעַל הַפְּקָחַת־מֶה יַעֲשֶׂה פְּקַח בֶּעַל חֲרָשֶׁת־אוֹ חוֹלֵץ אוֹ
מִיָּבֵם:

ט שְׁנֵי אָחִים אֶחָד חָרַשׁ וְאֶחָד פֶּקַח. נְשׂוּאִים לְשֵׁתִי
נִכְרִיּוֹת. אַחַת חֲרָשֶׁת וְאַחַת פֶּקַחַת. מֵת חָרַשׁ בְּעַל
חֲרָשֶׁת. מָה יַעֲשֶׂה פֶקַח בְּעַל פֶּקַחַת. כּוֹנֵס. וְאִם רָצָה
לְהוֹצִיא יוֹצִיא. מֵת פֶּקַח בְּעַל פֶּקַחַת. מָה יַעֲשֶׂה חָרַשׁ
בְּעַל חֲרָשֶׁת. כּוֹנֵס וְאִינוּ מוֹצִיא לְעוֹלָם:

פרק טו

הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבְעָלָה לְמַדִּינַת הָיִם. שְׁלוֹם בֵּינוּ
לְבִינָה וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וּבָאתָה וְאָמַרְתָּ מֵת בְּעָלִי
תִּנָּשֵׂא. מֵת בְּעָלִי תִתְיַבֵּם. שְׁלוֹם בֵּינוּ לְבִינָה. וּמִלְחָמָה
בְּעוֹלָם. קִטְטָה בֵּינוּ לְבִינָה. וְשְׁלוֹם בְּעוֹלָם. וּבָאתָה וְאָמַרְתָּ
מֵת בְּעָלִי. אֵינָה נֶאֱמָנָת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר לְעוֹלָם אֵינָה
נֶאֱמָנָת. אֲלֵא אִם כֵּן בָּאתָה בּוֹכָה וּבִגְדֶיהָ קְרוּעִין. אָמְרוּ
לֹא אַחַת זֹו וְאַחַת זֹו תִנָּשֵׂא:

ב בית הַלֵּל אוֹמְרִים לֹא שָׁמַעְנוּ אֲלֵא בְּבֹאָה מִן הַקָּצִיר
בְּלִבָּד (וּבָאוּתָה הַמְּדִינָה וְכִמְעָשָׂה שֶׁהִיָּה) אָמְרוּ לָהֶם
בֵּית שְׁמַאי אַחַת הַבָּאָה מִן הַקָּצִיר וְאַחַת הַבָּאָה מִן
הַזֵּיתִים. (וְאַחַת הַבָּאָה מִן הַבְּצִיר.) וְאַחַת הַבָּאָה מִמְּדִינָה
לְמַדִּינָה. לֹא דִבְרוּ חֻכְמִים בְּקָצִיר אֲלֵא בַּהוֹזָה. חֲזָרוּ בֵּית
הַלֵּל לַהוֹרוֹת כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

ג בית שְׁמַאי אוֹמְרִים תִּנָּשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. וּבֵית הַלֵּל
אוֹמְרִים תִּנָּשֵׂא וְלֹא תִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית
שְׁמַאי הִתְרַתֶּם עֲרֻה חֲמוּרָה לֹא תִתִּירוּ אֶת הַמָּמוֹן הַקָּל.

אָמְרוּ לָהֶן בֵּית הַלֵּל מְצִינוּ שְׂאִין הָאֲחִים נִכְנָסִים לְנִחְלָה
עַל פִּיהָ. אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שְׁמַאי וְהֵלֵא מִסְפָּר כְּתוּבָתָהּ
נִלְמֹד. שֶׁהוּא כּוֹתֵב לָהּ. שְׁאֵם תְּנַשְׂאִי לְאַחַר תְּטִילִי מֵה
שְׁכֶתוֹב לִיכִי. וַחֲזָרוּ בֵּית הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי:

ד' הַכֹּל נֶאֱמַנִין לְהַעֲידָהּ. חוּץ מִחֲמוּתָהּ. וּבֵת חֲמוּתָהּ.
וְצָרְתָהּ. וְיִבְמָתָהּ. וּבֵת בַּעֲלָהּ. מֵה בֵּין גֵּט לְמִיתָה. שֶׁהִכְתֵּב
מוֹכִיחַ. עַד אוֹמֵר מֵת וְנִשְׁאֵת. וְבֹא אַחֵר וְאָמַר לֹא מֵת.
הָרִי זֶה לֹא תֵצֵא. עַד אוֹמֵר מֵת. וְשָׁנִים אוֹמְרִים לֹא מֵת.
אֵךְ עַל פִּי שְׁנֵשֵׁאֵת תֵּצֵא. שָׁנִים אוֹמְרִים מֵת. וְעַד אוֹמֵר
לֹא מֵת. אֵךְ עַל פִּי שְׁלֹא נִשְׁאֵת תִּנָּשֵׂא:

ה' אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת. וְאַחַת אוֹמֶרֶת לֹא מֵת. זֶה שְׁאוּמֶרֶת
מֵת תִּנָּשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. וְזֶה שְׁאוּמֶרֶת לֹא מֵת לֹא
תִנָּשֵׂא וְלֹא תִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ. אַחַת אוֹמֶרֶת מֵת. וְאַחַת
אוֹמֶרֶת נִהְרָג. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר הוֹאִיל וּמִכְחִישוֹת זֶה אֵת
זֶה הָרִי אֵלּוּ לֹא תִנָּשְׂאוּ. רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים
הוֹאִיל זֶה וְזֶה מוֹדוֹת שְׂאִינוּ קִיָּם הָרִי אֵלּוּ תִנָּשְׂאוּ. עַד אוֹמֵר
מֵת. וְעַד אוֹמֵר לֹא מֵת. אִשָּׁה אוֹמֶרֶת מֵת. וְאִשָּׁה אוֹמֶרֶת
לֹא מֵת. הָרִי זֶה לֹא תִנָּשֵׂא:

י' הָאִשָּׁה שֶׁהִלְכָה הִיא וּבַעֲלָהּ לְמַדִּינַת הָיִם. וּבָאָה וְאָמְרָה
מֵת בַּעֲלִי תִנָּשֵׂא וְתִטּוֹל כְּתוּבָתָהּ וְצָרְתָהּ אֶסוּרָה. הִיתָה
בֵּת יִשְׂרָאֵל לִכְהֵן. תֹּאכַל בְּתֵרוּמָה. דְּבָרֵי רַבִּי טַרְפוֹן. רַבִּי

עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתה מידי עבירה. עד
שתהא אסורה לנשא. ואסורה מלאכול בתרומה:

אמרה מת בעלי ואחר כך מת חמי. תנשא ותטול
כתובתה. וחמותה אסורה. היתה בת ישראל לכהן תאכל
בתרומה. דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר אין זו דרך
מוציאתה מידי עבירה עד שתהא אסורה לנשא ואסורה
מלאכול בתרומה. קדש אחת מחמש נשים ואינו יודע
איזו קדש. כל אחת אומרת אותי קדש. נותן גט לכל אחת
ואחת. ומניח כתובה ביניהן ומסתלק. דברי רבי טרפון.
רבי עקיבא אומר אין זו דרך מוציאתו מידי עבירה. עד
שיתן גט וכתובה לכל אחת ואחת. גזל אחד מחמשה
ואינו יודע מאיזה גזל. כל אחד אומר אותי גזל מניח גזילה
ביניהן ומסתלק. דברי רבי טרפון. רבי עקיבא אומר אין זו
דרך מוציאתו מידי עבירה. עד שישלם גזילה לכל אחד
ואחד:

האשה שהלכה היא ובעלה ובנה (עמהם) למדינת
הים. ובאה ואמרה מת בעלי. ואחר כך מת בני. נאמנת.
מת בני ואחר כך מת בעלי. אינה נאמנת. וחוששים
לדבריה וחולצת ולא מתיבמת:

נתן לי בן במדינת הים ואמרה מת בני ואחר כך מת
בעלי. נאמנת. מת בני ואחר כך מת בעלי. אינה נאמנת
וחוששים לדבריה וחולצת ולא מתיבמת:

י נתן לי יבם במדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
(מת) יבמי יבמי ואחר כך בעלי נאמנת הלכה היא
ובעלה ויבמה למדינת הים אמרה מת בעלי ואחר כך
מת יבמי יבמי ואחר כך בעלי אינה נאמנת שאין האשה
נאמנת לומר מת יבמי שתנשא ולא מתה אחותי שתכנס
לביתה ואין האיש נאמן לומר מת אחי שייבם אשתו
ולא מתה אשתי שישא אחותה:

פרק טז

האשה שהלך בעלה וצרתה למדינת הים ובאו ואמרו
לה מת בעליך לא תנשא ולא תתיבם עד
שתדע שמא מעברת היא צרתה היתה לה חמות אינה
חוששת יצתה מליאה חוששת רבי יהושע אומר אינה
חוששת:

ב שתי יבמות זו אומרת מת בעלי וזו אומרת מת בעלי זו
אסורה מפני בעלה של זו וזו אסורה מפני בעלה של זו
לזו עדים ולזו אין עדים את שיש לה עדים אסורה ואת
שאין לה עדים מותרת לזו בנים ולזו אין בנים את שיש
לה בנים מותרת ואת שאין לה בנים אסורה נתיבמו
ומתו היבמין אסורות להנשא רבי אלעזר אומר הואיל
והתירו ליבמין התירו לכל אדם:

ג אין מעידין אלא על פרוצוף פנים עם החטם אף על
פי שיש סימנין בגופו ובכליו אין מעידין אלא עד שתצא

נִפְשׁוּ וְאַפִּילוּ רְאוּהוּ מְגוּיָד אוֹ צְלוּב וְחִיָּה אוֹכֶלֶת בּוֹ אֵין
מְעִידִין אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי אֹמֵר
לֹא כָּל הָאָדָם וְלֹא כָּל הַמְּקוֹמוֹת וְלֹא כָּל הַשָּׁעוֹת שׁוֹיִן:

י' נֶפֶל לַמַּיִם בֵּין שֵׁשׁ לָהֶן סוּף בֵּין שָׁאִין לָהֶם סוּף אֲשֶׁתוֹ
אֲסוּרָה אָמַר רַבִּי מֵאִיר מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שְׁנֵפֶל לְבוֹר הַגָּדוֹל
וְעָלָה לְאַחַר שְׁלֹשָׁה יָמִים אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַעֲשֶׂה בְּסוּמָא
שֶׁיֵּרֵד לְטָבוֹל בַּמַּעְרָה וְיֵרֵד מוֹשְׁכוֹ אַחֲרָיו וְשָׁהוּ כְּדִי
שֶׁתֵּצֵא נִפְשָׁם וְהִשְׁיִאוּ נְשׁוֹתֵיהֶם וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בַּעֲסִיָּא
בְּאַחַד שְׁשֻׁלְשֻׁלוֹהוּ לַיִם וְלֹא עָלָה בְּיָדָם אֶלָּא רָגְלוֹ אָמְרוּ
חֲכָמִים מִן הָאֲרַכָּבָה וּלְמַעַלָּה תִּנְשֵׂא מִן הָאֲרַכָּבָה וּלְמַטָּה
לֹא תִנְשֵׂא:

ה' אֶפִּילוּ שָׁמַע מִן הַנָּשִׁים אוֹמְרוֹת מֵת אִישׁ פְּלוֹנִי דִּיּוֹ
רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר אֶפִּילוּ שָׁמַע מִן הַתְּנוּקוֹת אוֹמְרִים הֲרִי
אָנוּ הוֹלְכִין לְסִפּוּד וְלִקְבוּרָה אֶת אִישׁ פְּלוֹנִי (דִּיּוֹ) בֵּין
שֶׁהוּא מִתְּכַוֵּין וּבֵין שֶׁאִינוֹ מִתְּכַוֵּין רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּבְאֵי
אֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא מִתְּכַוֵּין וּבִגְוִי אִם הָיָה
מִתְּכַוֵּין אֵין עֵדוּתוֹ עֵדוּת:

י' מְעִידִין לְאֹזֶר הַנֵּר וּלְאֹזֶר הַלֶּבֶנָה וּמִשְׁיֵאִין עַל פִּי בֵּת קוֹל
מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שְׁעָמֵד עַל רֹאשׁ הָהָר וְאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי
בֶּן פְּלוֹנִי מִמְּקוֹם פְּלוֹנִי מֵת הָלְכוּ וְלֹא מָצְאוּ שֵׁם אָדָם
וְהִשְׁיִאוּ אֶת אֲשֶׁתּוֹ וְשׁוּב מַעֲשֶׂה בְּצִלְמוֹן בְּאַחַד שְׁאָמַר

אָנִי אִישׁ פְּלוֹנִי בֶן אִישׁ פְּלוֹנִי (מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי) נָשְׁכֵנִי נָחַשׁ
וְהָרִי אֹנִי מֵת וְהָלְכוּ וְלֹא הִפְרִירוּהוּ וְהָשִׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ:

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא כְּשִׁירְדָתִי לְנִהְרָדְעָא לְעֵבֶר הַשָּׁנָה
מִצְאֵנִי נְחֻמְיָה אִישׁ בֵּית דָּלִי וְאָמַר לִי שְׁמַעְתִּי שְׂאִין
מִשְׂאִין אֶת הָאִשָּׁה בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל עַל פִּי עַד אֶחָד
אֶלָּא רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּבָא וְנוֹמִיתִי לוֹ כֵּן הַדְּבָרִים אָמַר
לִי אָמֹר לָהֶם מִשְׁמִי אַתֶּם יוֹדְעִים שֶׁהַמְדִּינָה הַזֹּאת
מִשְׁבֹּשֶׁת בְּגִיסוֹת מְקַבְּלֵנִי מִרְבֵּן גְּמְלִיאֵל הַזֶּקֶן שְׁמִשְׂאִין
אֶת הָאִשָּׁה עַל פִּי עַד אֶחָד וְכִשְׁבָּאתִי וְהִרְצִיתִי הַדְּבָרִים
לִפְנֵי רִבֵּן גְּמְלִיאֵל שְׁמַח לְדַבְּרִי וְאָמַר מִצְאֵנוּ חֵבֶר לְרַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בְּבָא מִתּוֹךְ הַדְּבָרִים נִזְכָּר רִבֵּן גְּמְלִיאֵל שֶׁנֶּהְרָגוּ
הַרוֹגִים בְּתֵל אֶרְזָא וְהָשִׂיאוּ רִבֵּן גְּמְלִיאֵל (הַזֶּקֶן) נִשְׁוֹתֵיהֶם
עַל פִּי עַד אֶחָד (וְהַחֲזִקוּ לֵהֱיוֹת מִשְׂאִין עַל פִּי עַד אֶחָד)
וְהַחֲזִקוּ לֵהֱיוֹת מִשְׂאִין עַד מִפִּי עַד מִפִּי אִשָּׁה מִפִּי
שְׁפָחָה רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמְרִים אֵין מִשְׂאִין אֶת
הָאִשָּׁה עַל פִּי עַד אֶחָד רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר לֹא עַל פִּי אִשָּׁה
וְלֹא עַל פִּי עֶבֶד וְלֹא עַל פִּי שְׁפָחָה וְלֹא עַל פִּי קְרוֹבִים
אָמְרוּ לוֹ מַעֲשֵׂה בְּבִנִי לוֹי שֶׁהָלְכוּ לְצוּעַר עִיר הַתְּמָרִים
וְחָלָה אֶחָד מֵהֶם בְּדֶרֶךְ וְהִבִּיאוּהוּ בַּפֶּנֶדֶק וּבַחֲזִרְתָּם
אָמְרוּ לַפֶּנֶדֶקִית אֵיהָ חֲבִירָנוּ אָמְרָה לָהֶם מֵת וּקְבַרְתִּיו
וְהָשִׂיאוּ אֶת אִשְׁתּוֹ אָמְרוּ לוֹ וְלֹא תֵּהָא כְּהֵנָּה כַּפֶּנֶדֶקִית
אָמַר לָהֶם לִכְשֶׁתֵּהָא פֶּנֶדֶקִית נֶאֱמָנָה הַפֶּנֶדֶקִית הוֹצִיָּאָה
לָהֶם מִקְלוֹ וְתַרְמִילוֹ וְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁהָיָה בִּידּוֹ: סליק

מסכת כתובות

פרק א

בתולה נשאת ליום הרביעי. ואלמנה ליום חמישי.
שפעמים בשבת בתי דינין יושבין בעריות ביום
השני. וביום החמישי. שאם היה לו טענת בתולים היה
משכים לבית דין:

^א בתולה כתובתה מאתים. ואלמנה מנה. בתולה אלמנה
גרושה וחלוצה מן הארוסין. כתובתן מאתים ויש להן
טענת בתולים. הגיורת והשבויה והשפחה. שנפדו
ושנתגירו ושנשתחררו. פחותות מבנות שלש שנים ויום
אחד. כתובתן מאתים. ויש להן טענת בתולים:

^ג הגדול שבא על הקטנה. והקטן שבא על הגדולה. ומכת
עץ. כתובתן מאתים. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים
מכת עץ כתובתה מנה:

^ד בתולה אלמנה גרושה וחלוצה מן הנשואין. כתובתן
מנה. ואין להן טענת בתולים. הגיורת והשבויה והשפחה.
שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו. יתירות על בנות שלש
שנים ויום אחד. כתובתן מנה ואין להן טענת בתולים:

^ה האוכל אצל חמיו ביהודה שלא בעדים. אינו יכול לטעון
טענת בתולים מפני שמת אחד עמה. אחת אלמנת ישראל

וְאַחַת אֲלֻמֶּנֶת כֹּהֵן כְּתוּבָתָהּ מָנָה. בֵּית דִּין שֶׁל כֹּהֲנִים
גֻּבֵּין לְבִתּוּלָה אַרְבַּע מֵאוֹת זָוִי. וְלֹא מִיחוּ בִידֵם חֻכָּמִים:

^י הַנוֹשֵׂא אֶת הָאִשָּׁה וְלֹא מֵצָא לָהּ בְּתוּלִים. הִיא אוֹמֶרֶת
מִשְׁאֲרִסְתִּי נֶאֱנַסְתִּי וְנִסְתַּחֲפָה שְׂדֵךְ. וְהָלָה אוֹמֵר לֹא כִי
אֶלָּא עַד שֶׁלֹּא אֲרִסְתִּיךְ. וְהִיא מִקְחֵי מִקַּח טְעוֹת. רַבֵּן
גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים נֶאֱמַנְתָּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר
לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין אֶלָּא הֵרִי זֶה בְּחֻזְקָתָהּ בְּעוֹלָה עַד שֶׁלֹּא
תִּתְאַרֵס וְהִטְעֵתוּ עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

^י הִיא אוֹמֶרֶת מִכֶּת עַץ אָנִי. וְהוּא אוֹמֵר לֹא כִי. אֶלָּא
דְּרוֹסַת אִישׁ אֶת. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים
נֶאֱמַנְתָּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין. אֶלָּא הֵרִי
זֶה בְּחֻזְקַת דְּרוֹסַת אִישׁ עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

^ח רְאוּהָ מִדְּבַרְתָּ עִם אֶחָד בְּשׁוּק. אָמְרוּ לָהּ מַה טָבוֹ
שֶׁל זֶה. אִישׁ פְּלוֹנִי וְכֵהֵן הוּא. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר
אוֹמְרִים נֶאֱמַנְתָּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין.
אֶלָּא הֵרִי זֶה בְּחֻזְקָתָהּ בְּעוֹלָה לְנִתִּין וּלְמִמְזֹר. עַד שֶׁתִּבְיָא
רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

^ט הִיָּתָה מְעַבְּרָתָּ. וְאָמְרוּ לָהּ מַה טָבוֹ שֶׁל עֶבֶר זֶה.
מֵאִישׁ פְּלוֹנִי וְכֵהֵן הוּא. רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמְרִים
נֶאֱמַנְתָּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר לֹא מִפִּיהָ אָנוּ חִיִּין. אֶלָּא הֵרִי זֶה
בְּחֻזְקַת מְעַבְּרַת מִנִּתִּין וּמִמְזֹר. עַד שֶׁתִּבְיָא רְאִיָּה לְדַבְּרֶיהָ:

אמר רבי יוסי מעשה בתינוקת שירדה למלאת מים מן העין ונאנסה אמר רבי יוחנן בן נורי אם רוב אנשי העיר משיאים לכהונה הרי זו תנשא לכהונה:

פרק ב

האשה שנתארמלה או שנתגרשה והיא אומרת בתולה נשאתני והוא אומר לא כי אלא אלמנה נשאתיך אם יש עדים שיצאת בהינומא וראשה פרוע כתובתה מאתים רבי יוחנן בן ברוקא אומר אף חלוק קליות ראיה:

ב ומודה רבי יהושע באומר לחבירו שדה זו של אביך היתה ולקחתיה הימנו שהוא נאמן שהפה שאסר הוא הפה שהתיר ואם יש עדים שהיתה של אביו והוא אומר לקחתיה הימנו אינו נאמן:

ג העדים שאמרו כתב ידינו הוא זה אבל אנוסים היינו קטנים היינו פסולי עדות היינו הרי אלו נאמנים ואם יש עדים שהוא כתב ידם או שהיה כתב ידם יוצא ממקום אחר אינן נאמנים:

ד זה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי וזה אומר זה כתב ידי וזה כתב ידו של חברי הרי אלו נאמנים זה אומר זה כתב ידי וזה אומר זה כתב ידי צריכים לצרף

עמהם אחר דברי רבי. וחכמים אומרים אינם צריכים
לצרף עמהם אחר. אלא נאמן אדם לומר זה כתב ידי:

ה האשה שאמרה אשת איש הייתי וגרושה אני. נאמנת.
שהפה שאסר הוא הפה שהתיר. ואם יש עדים שהיתה
אשת איש. והיא אומרת גרושה אני. אינה נאמנת.
אמרה נשבתי וטהורה אני. נאמנת. שהפה שאסר הוא
הפה שהתיר. ואם יש עדים שנשבית. והיא אומרת
טהורה אני. אינה נאמנת. ואם משנשאת באו העדים
הרי זו לא תצא:

י שתי נשים שנשבו. זאת אומרת נשבתי וטהורה אני.
וזאת אומרת נשבתי וטהורה אני. אינן נאמנות. ובזמן
שהן מעידות זו את זו. הרי אלו נאמנות:

י' וכן שני אנשים. זה אומר כהן אני. וזה אומר כהן אני.
אינן נאמנין. ובזמן שהן מעידין זה את זה. הרי אלו
נאמנין:

ח רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד.
אמר רבי אלעזר אימתי במקום שיש עוררין. אבל במקום
שאין עוררין מעלין לכהונה על פי עד אחד. רבן שמעון בן
גמליאל אומר משום רבי שמעון בן הסגן. מעלין לכהונה
על פי עד אחד:

ט האשה שנחבשה בידי גוים על ידי ממון. מותרת
 לבעלה. על ידי נפשות. אסורה לבעלה. עיר שנחבשה
 ברכוס. כל הכהנות שנמצאו בתוכה. פסולות. ואם יש
 להן עדים. אפילו עבד. אפילו שפחה. הרי אלו נאמנין.
 ואין נאמן אדם על ידי עצמו. אמר רבי זכריה בן הקצב
 המעון הזה לא זוהי ידה מתוך ידי משעה שנכנסו גוים
 לירושלים ועד שיצאו. אמרו לו אין אדם מעיד על ידי
 עצמו:

ו' ואלו נאמנין להעיד בגדלן. מה שראו בקטנן. נאמן אדם
 לומר זה כתב ידו של אבא. וזה כתב ידו של רבי. וזה
 כתב ידו של אחי. זכור אני בפלונית שיצתה בהינומא
 וראשה פרוע. ושהיה איש פלוני יוצא מבית הספר.
 לטבול לאכול בתרומה. ושהיה חולק עמנו על הגרן.
 ושהמקום הזה בית הפרס. ועד כאן היינו באין בשבת.
 אבל אין אדם נאמן לומר דרך היה לפלוני במקום הזה.
 מעמד ומושב ומספד. היה לפלוני במקום הזה:

יום יא

פרק ג

אֵלּוּ נְעוּרוֹת שֵׁישׁ לָהֶן קִנְסֵי הַבָּא עַל הַמַּמְזֵרֶת. וְעַל
הַנְּתִינָה. וְעַל הַכּוֹתִית. הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת. וְעַל
הַשְּׁבוּיָה. וְעַל הַשִּׁפְחָה. שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ.
פְּחוּתוֹת מִבָּנוֹת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. הַבָּא עַל אַחֲזוֹתוֹ
וְעַל אַחֲזוֹת אָבִיו. וְעַל אַחֲזוֹת אִמּוֹ. וְעַל אַחֲזוֹת אִשְׁתּוֹ. וְעַל
אִשְׁתּוֹ אַחֲזוֹ. וְעַל אִשְׁתּוֹ אַחִי אָבִיו. וְעַל הַנָּדָה. יֵשׁ לָהֶן קִנְסֵי.
אֵף עַל פִּי שֶׁהֵן בַּהֲכָרֶת אֵין בָּהֶן מִיתַת בֵּית דִּין:

^ב וְאֵלּוּ שֶׁאֵין לָהֶן קִנְסֵי. הַבָּא עַל הַגִּיּוֹרֶת. וְעַל הַשְּׁבוּיָה.
וְעַל הַשִּׁפְחָה. שֶׁנִּפְדּוּ וְשֶׁנִּתְּגִירוּ וְשֶׁנִּשְׁתַּחֲרָרוּ. יִתְרִירוֹת
עַל בָּנוֹת שְׁלֹשׁ שָׁנִים וְיוֹם אֶחָד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר שְׁבוּיָה
שֶׁנִּפְדִּית הִרִי הִיא בְּקִדּוּשָׁתָהּ. אֵף עַל פִּי שֶׁגְּדוּלָּה. הַבָּא
עַל בִּתּוֹ. וְעַל בֵּית בִּתּוֹ. וְעַל בֵּית בָּנוֹ. וְעַל בֵּית אִשְׁתּוֹ. וְעַל בֵּית
בָּנָה. וְעַל בֵּית בָּתָּה. אֵין לָהֶן קִנְסֵי. מִפְּנֵי שֶׁמִּתְחַיֵּיב בְּנִפְשׁוֹ.
שֶׁמִּיתָתוֹ בִּידֵי בֵּית דִּין. וְכָל הַמִּתְחַיֵּיב בְּנִפְשׁוֹ אֵינוֹ מְשַׁלֵּם
מָמוֹן. שֶׁנֶּאֱמַר אִם לֹא יִהְיֶה אֶסּוֹן עָנוּשׁ יַעֲנֹשׁ:

^א נְעִרָה שֶׁנִּתְּאָרְסָה. וְנִתְּגַרְשָׁה. רַבִּי יוֹסִי הַגִּלְלִי אוֹמֵר אֵין
לָהּ קִנְסֵי. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר יֵשׁ לָהּ קִנְסֵי וְקִנְסָה לְעַצְמָהּ:

^ד הַמִּפְתָּה נֹתֵן שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים. הָאוֹנֵס אַרְבַּעַה. הַמִּפְתָּה
נֹתֵן בִּשְׁתּוֹ וּפְגָם וְקִנְסֵי. מוֹסִיף עָלָיו הָאוֹנֵס. שְׁנוֹתֵן אֶת

הַצֵּעַר. מֵה בֵּין הָאוֹנֵס לַמַּפְתָּה. הָאוֹנֵס נוֹתֵן אֶת הַצֵּעַר.
הַמַּפְתָּה אֵינוֹ נוֹתֵן אֶת הַצֵּעַר. הָאוֹנֵס נוֹתֵן מִיד. וְהַמַּפְתָּה
לְכַשְׁיוּצִיא. הָאוֹנֵס שׁוֹתֶה בַּעֲצִיצוֹ. וְהַמַּפְתָּה אִם רָצָה
לְהוּצִיא מוּצִיא:

ה' בִּיצֵד שׁוֹתֶה בַּעֲצִיצוֹ. אֶפִּילוּ הִיא חֲגֶרֶת. אֶפִּילוּ הִיא
סוּמָא. וְאֶפִּילוּ הִיא מִכֶּת שְׁחִין. נִמְצָא בָּהּ דְּבַר עֲרוּה. אוֹ
שְׂאִינָה רְאוּיָה לְבֹא בִּישְׂרָאֵל. אֵינוֹ רֹשָׁאִי לְקִימָה. שְׁנֹאמֵר
וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה אִשָּׁה הֵרְאוּיָה לוֹ:

י יִתּוּמָה שְׁנִתְאַרְסָה וְנִתְגַּרְשָׁה. רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הַמַּפְתָּה
פְּטוּר. וְהָאוֹנֵס חַיִּיב:

י' אֵיזָהוּ בִשְׁת. הַכֹּל לְפִי הַמַּבִּישׁ וְהַמַּתְבִּישׁ. פָּגֶם רוֹאִין
אוֹתָהּ כְּאִלוּ הִיא שִׁפְחָה נִמְכָּרֶת. כִּמָּה הֵיחָה יָפָה. וְכִמָּה
הִיא יָפָה. קִנְס שְׁוֶה בְּכָל אָדָם. וְכָל שֵׁישׁ לוֹ קִצְבָּה מִן
הַתּוֹרָה שְׁוֶה בְּכָל אָדָם:

ח כָּל מְקוֹם שֵׁישׁ מְכָר אֵין קִנְס. וְכָל מְקוֹם שֵׁישׁ קִנְס אֵין
מְכָר. קִטְנָה יֵשׁ לָהּ מְכָר וְאֵין לָהּ קִנְס. נַעֲרָה יֵשׁ לָהּ קִנְס
וְאֵין לָהּ מְכָר. הַבּוֹגֶרֶת אֵין לָהּ לֹא מְכָר וְלֹא קִנְס:

ט הָאוֹמֵר פְּתִיתִי אֶת בֵּתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי. מְשַׁלֵּם בִּשְׁת וּפָגֶם
עַל פִּי עֲצָמוֹ. וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם קִנְס. הָאוֹמֵר גִּנְבֹּתִי (וְטַבַּחְתִּי
וּמְכַרְתִּי). מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן עַל פִּי עֲצָמוֹ. וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם
תְּשֻׁלּוּמֵי כָּפֶל. וְתְשֻׁלּוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. הַמִּית שׁוּרֵי אֶת

פְּלוּגִי. או שזורו של פְּלוּגִי. הרי זה מְשֻׁלָּם על פי עֲצָמוֹ.
המית שזרי עבדו של פְּלוּגִי. אינו מְשֻׁלָּם על פי עֲצָמוֹ. זה
הַכֶּלֶל. כָּל הַמְשֻׁלָּם יֵתֵר על מה שְׁהוֹזִיק אינו מְשֻׁלָּם על פי
עֲצָמוֹ:

פרק ד

נֶעְרָה שֶׁנִּתְפַּתְתָּהּ. בְּשִׁתָּהּ וּפְגָמָה וּקְנָסָה שֶׁל אָבִיהָ.
וְהִצְעֵר בַּתְּפוּסָה. עֲמָדָה בְּדִין עַד שֶׁלֹּא מֵת הָאָב.
הֲרִי הֵן שֶׁל אָב. מֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל אֲחִים. לֹא הִסְפִּיקָה
לְעֵמּוּד בְּדִין עַד שְׁמֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. רַבִּי
שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם לֹא הִסְפִּיקָה לְגִבּוֹת עַד שְׁמֵת הָאָב.
הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. עֲמָדָה בְּדִין עַד שֶׁלֹּא בִּגְרָה. הֲרִי הֵן
שֶׁל אָב. מֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל אֲחִים. לֹא הִסְפִּיקָה לְעֵמּוּד
בְּדִין עַד שִׁבְגָּרָה. הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אִם
לֹא הִסְפִּיקָה לְגִבּוֹת עַד שְׁמֵת הָאָב. הֲרִי הֵן שֶׁל עֲצָמָה.
מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּמַצִּיאָתָה אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא גָבְתָה. מֵת הָאָב.
הֲרִי הֵן שֶׁל אֲחִים:

^ב הַמֵּאֲרִס אֶת בֵּתוֹ וְגִרְשָׁהּ. אֲרִסָּה וְנִתְאַרְמְלָה כְּתוּבָתָה
שָׁלוּ. הַשִּׁיאָה וְגִרְשָׁהּ. הַשִּׁיאָה וְנִתְאַרְמְלָה כְּתוּבָתָה
שָׁלָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר הִרְאֵשׁוּנָה שֶׁל אָב. אָמְרוּ לוֹ
(מִשֵּׁה־שִּׁיאָה) אֵין לְאָבִיָּה רִשׁוֹת בָּהּ:

^ג הַגִּיזְרֵת שֶׁנִּתְגִּירָה בֵּתָה עָמָה וְזִנְתָהּ. הֲרִי זוֹ בְּחֻנְקָא. אֵין
לָהּ לֹא פֶתַח בֵּית הָאָב. וְלֹא מֵאָה סֵלַע. הֵיתָה הוֹרְתָה

שלא בקדושה ולידתה בקדושה. הרי זו בסקילה. אין לה לא פתח בית האב ולא מאה סלע. היתה הורתה ולידתה בקדושה. הרי היא כבת ישראל לכל דבר. יש לה אב ואין לה פתח בית האב. יש לה פתח בית האב ואין לה אב. הרי זו בסקילה. לא נאמר פתח בית אביה אלא למצוה:

ד האב זכאי בבתו בקדושיה. בכסף בשטר ובביאה. וזכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה. ומקבל את גטה. ואינו אוכל פרות בחייה. נשאת. יתר עליו הבעל שאוכל פירות בחייה וחיוב במזונותיה. בפרקונה ובקבורתה. רבי יהודה אומר אפילו עני שבישראל. לא יפחות משני חלילים ומקוננות:

ה לעולם היא ברשות האב עד שתפנס לרשות הבעל לנשואין. מסר האב לשלוחי הבעל. הרי היא ברשות הבעל. הלך האב עם שלוחי הבעל. או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל. הרי היא ברשות האב. מסרו שלוחי האב לשלוחי הבעל. הרי היא ברשות הבעל:

י האב אינו חייב במזונות בתו. זה מדרש דרש רבי אלעזר בן עזריה לפני חכמים בפרס בבינה. הבנים יירשו והבנות יזונו. מה הבנים אינם יורשים. אלא לאחר מיתת אביהן. אף הבנות אינן נזונות אלא לאחר מיתת אביהן:

י' לא כתב לה כתובה. בתולה גובה מאתים. ואלמנה מנה. מפני שהוא תנאי בית דין. כתב לה שדה שוה מנה תחת מאתים. ולא כתב לה כל נכסים דאית לי אחראין לכתובתיה. חייב שהוא תנאי בית דין:

ח' לא כתב לה. אם תשתבאי אפרקינך ואותבינך לי לאנתו. ובפנהנת אהדרינך למדינתך חייב שהוא תנאי בית דין:

ט' נשבית חייב לפדותה. ואם אמר הרי גטה וכתובתה תפדה את עצמה. אינו רשאי לקתה חייב לרפאתה. אמר הרי גטה וכתובתה תרפא את עצמה רשאי:

י' לא כתב לה בגין דכרין דיהוון ליכי מנאי. אינון ירתון כסף כתובתיה. יתר על חולקהון דעם אחוהון. חייב שהוא תנאי בית דין:

יא' בגן נוקבן דיהוין ליכי מנאי. יהוין יתבן בביתי. ומתזנן מנכסי עד דתנסבן לגברין. חייב שהוא תנאי בית דין:

יב' את תהא יתבא בביתי ומתזנא מנכסי. כל ימי מיגד אלמנותיה בביתי. חייב שהוא תנאי בית דין. כך היו אנשי ירושלים כותבין. ואנשי גליל היו כותבין באנשי ירושלים. אנשי יהודה היו כותבין עד שיירצו היורשין לתן ליה כתובתיה. לפיכך אם רצו יורשין נותנין לה כתובתה. ופוסרין אותה:

פרק ה

אף על פי שאמרו בתולה גובה מאתים ואלמנה מנה.
 אם רצה להוסיף אפילו מאה מנה יוסיף. נתארמלה
 או נתגרשה. בין מן הארוסין בין מן הנשואין. גובה את
 הכל. רבי אלעזר בן עזריה אומר מן הנשואין גובה את
 הכל. מן הארוסין בתולה גובה מאתים. ואלמנה מנה.
 שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה. רבי יהודה אומר
 אם רצה כותב לבתולה שטר של מאתים. והיא כותבת
 התקבלתי ממך מנה. ואלמנה מנה. והיא כותבת
 התקבלתי ממך חמשים וזו. רבי מאיר אומר כל הפוחת
 לבתולה ממאתים. ואלמנה ממנה. הרי זו בעילת זנות:

ב נותנין לבתולה שנים עשר חדש משתבעה הבעל
 לפרנס את עצמה. וכשם שנותנין לאשה. כך נותנין לאיש
 לפרנס את עצמו. ואלמנה שלשים יום. הגיע זמן ולא
 נשאו אוכלות משלו. ואוכלות בתרומה. רבי טרפון אומר
 נותנין לה הכל תרומה. רבי עקיבא אומר מחצה חולין
 ומחצה תרומה:

ג היבם אינו מאכיל בתרומה. עשתה ששה חדשים בפני
 הבעל. וששה חדשים בפני היבם. ואפילו כלן בפני הבעל.
 חסר יום אחד בפני היבם. או כלן בפני היבם. חסר
 יום אחד בפני הבעל אינה אוכלת בתרומה. זו משנה

ראשונה: בית דין של אחריהן אמרו אין האשה אוכלת
בתרומה עד שתכנס לחפה:

ד המקדיש מעשה ידי אשתו. הרי זו עושה ואוכלת.
המותר רבי מאיר אומר הקדש. רבי יוחנן הסנדלר אומר
חולין:

ה אלו מלאכות שהאשה עושה לבעלה. טוחנת ואופה
ומכבסת ומבשלת ומניקה את בנה. ומצעת לו המטה.
ועושה בצמר. הכניסה לו שפחה אחת. לא טוחנת. ולא
אופה. ולא מכבסת. שתיים אינה מבשלת. ואינה מניקה
את בנה. שלש אינה מצעת (לו) המטה. ואינה עושה
בצמר. ארבע יושבת בקתדרא. רבי אליעזר אומר אפילו
הכניסה לו מאה שפחות כופה לעשות בצמר. שהבטלה
מביאה לידי זמה. רבן שמעון בן גמליאל אומר אף
המדיר את אשתו מלעשות מלאכה. יוציא ויתן כתובה.
שהבטלה מביאה לידי שיעמום:

י המדיר את אשתו מתשמיש המטה. בית שמאי
אומרים שתי שבתות. בית הלל אומרים שבת אחת.
התלמידים יוצאים לתלמוד תורה שלא ברשות שלשים
יום. הפועלים שבת אחת. העונה האמורה בתורה.
הטילין בכל יום. הפועלים שתיים בשבת. החמרים אחת
בשבת. הגמלים אחד לשלשים יום. הספגים אחת
לששה חודשים דברי רבי אליעזר:

י המורדת על בעלה פוחתין לה מכתובתה שבעה דינרין בשבת. רבי יהודה אומר שבעה טרפעיקים. עד מתי הוא פוחת. עד כנגד כתובתה. רבי יוסי אומר לעולם הוא פוחת והולך שפא תפול לה ירושה ממקום אחר. ויחזור ויגבה הימנה. וכן המורד על אשתו מוסיפין לה על כתובתה שלשה דינרים בשבת. רבי יהודה אומר שלשה טרפעיקין:

ח המשרה את אשתו על ידי שליח לא יפחות לה משני קבין חטין. או מארבע קבין שעורים. אמר רבי יוסי לא פסק לה שעורים אלא רבי ישמעאל שהיה סמוך לאדום. ונותן לה חצי קב קטנית. וחצי לוג שמן. וקב גרוגרות או מנה דבילה. ואם אין לו. פוסק לעמתן פירות ממקום אחר. ונותן לה מטה ומפץ ומחצלת. ונותן לה כפה לראשה. וחגור למתניה. ומנעלים ממועד למועד. וכלים של חמשים זוז משנה לשנה. ואינו נותן לה לא חדשים בימות החמה. ולא שחקים בימות הגשמים. אלא נותן לה כלים של חמשים זוז בימות הגשמים. והיא מתכסה בבלאותיהן בימות החמה. והשחקים שלה:

ט נותן לה מעה כסף לצרכיה. ואוכלת עמו מלילי שבת ללילי שבת. ואם אין נותן לה מעה כסף לצרכיה. מעשה ידיה שלה. ומה היא עושה לו. משקל חמש סלעים שתי ביהודה. שהן עשרים סלעים בגליל. או משקל עשר סלעים ערב ביהודה. שהן עשרים סלעים בגליל. ואם

הִיְתָה מְנִיקָה פּוֹחֲתִין לָהּ מִמַּעֲשֵׂה יָדֶיהָ וּמוֹסִיפִין לָהּ עַל
מְזוֹנוֹתֶיהָ בָּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים בְּעָנִי שְׁבִישָׁרְאֵל אֲבָל
בְּמַכְבֵּד הַכֹּל לְפִי כְבוֹדוֹ:

פרק ו

מְצִיאַת הָאִשָּׁה וּמַעֲשֵׂה יָדֶיהָ לְבַעֲלָהּ וִירוּשָׁתָהּ הוּא
אוֹכֵל פִּירוֹת בְּחֵייהָ בְּשָׂתָהּ וּפְגָמָהּ שְׁלָהּ רַבִּי
יְהוּדָה בֶּן בֶּתִירָא אוֹמֵר בְּזִמְן שְׁבִיסְתָּר לָהּ שְׁנֵי חֻלְקִים וְלוֹ
חֻלֵּק אֶחָד וּבְזִמְן שְׁבִגְלוֹי לֹא שְׁנֵי חֻלְקִים וְלָהּ אֶחָד שְׁלֹו
יִנְתֵּן מִיָּד וְשְׁלָה יִלְקַח בָּהֶן קָרְקַע וְהוּא אוֹכֵל פִּירוֹת:

^א הַפּוֹסֵק מַעוֹת לַחֲתָנּוֹ וּמֵת חֲתָנּוֹ אֲמָרוּ חֲכָמִים יָכוֹל הוּא
שֵׁיאֲמַר לְאַחִידָה הָיִיתִי רוֹצֵה לָתֵן וְלֹךְ אִי אֶפְשִׁי לָתֵן:

^ג פֶּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ אֶלֶף דִּינָר הוּא פּוֹסֵק כְּנֻגָּדִין חֲמִשָּׁה
עָשָׂר מָנָה וּכְנֻגָּד הַשּׁוֹם הוּא פּוֹסֵק פָּחוֹת חֲמִשׁ שׁוֹם
בְּמָנָה וְשׁוֹה אֵין לוֹ אֶלָּא מָנָה שׁוֹם בְּמָנָה הִיא נוֹתֶנֶת
שְׁלֹשִׁים וְאַחַד סָלַע וְדִינָר וּבְאַרְבַּע מֵאוֹת הִיא נוֹתֶנֶת
חֲמִשׁ מֵאוֹת מֵה שְׁחָתָן פּוֹסֵק הוּא פּוֹסֵק פָּחוֹת חֲמִשׁ:

^ד פֶּסְקָה לְהַכְנִיס לוֹ כֶּסֶפִּים סָלַע (כֶּסֶף) נַעֲשֶׂה שְׁשֶׁה
דִּינָרִים הַחֲתָן מְקַבֵּל עָלָיו עֲשָׂרָה דִּינָרִין לְקַפָּה לְכֹל מָנָה
וּמָנָה רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַכֹּל כְּמִנְהַג הַמִּדְיָנָה:

^ה הַמַּשִּׂיא אֶת בִּתּוֹ סֶתֶם לֹא יַפְחוֹת לָהּ מִחֲמֻשִּׁים זֹוִי
פֶּסֶק לְהַכְנִיסָה עָרוּמָה לֹא יֹאמַר הַבַּעַל כְּשֶׁתְּבֹא לְבֵיתִי

אֶכְסָנָה בְּכִסּוּתִי אֵלָּא מִכֶּסֶּה וְעוֹדָה בְּבֵית אָבִיהָ וְכֵן
הַמְּשִׁיאִין אֶת הַיְתוּמָּה לֹא יִפְתְּחוּ לָהּ מַחְמָשִׁים זֹזוּ אִם
יֵשׁ בָּכִים מִפְּרִנְסִין אוֹתָהּ לְפִי כְבוֹדָה:

י יְתוּמָה שֶׁהִשְׂיֵאוּהָ אִמָּה אוֹ אַחִיהָ מִדַּעְתָּהּ וְכָתְבוּ לָהּ
בְּמֵאָה אוֹ בַּחֲמִשִּׁים זֹזוּ יָכוֹלָה הִיא מִשְׁתַּגְּדִיל לְהוֹצִיא
מִיָּדָן מֶה שֶׁרָאוי לְהִנָּתֵן לָהּ רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אִם הִשְׂיֵא
אֶת הַבֵּת הָרֵאשׁוֹנָה יִנָּתֵן לַשְּׁנִיָּה כְּדָרְךְ שֶׁנָּתַן לְרֵאשׁוֹנָה
וְחֻכְמִים אוֹמְרִים פְּעָמִים שְׁאָדָם עָנִי וְהַעֲשִׂיר אוֹ עָשִׂיר
וְהָעָנִי אֵלָּא שְׁמִין אֶת הַנִּכְסִים וְנוֹתֵנִין לָהּ:

י הַמְּשַׁלֵּשׁ מָעוֹת לְבֵתוֹ וְהִיא אוֹמֶרֶת נֶאֱמַן בְּעָלִי עָלִי
יַעֲשֶׂה הַשָּׁלִישׁ מֶה שֶׁשָּׁלַשׁ בִּידּוֹ דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר רַבִּי
יוֹסִי אוֹמֵר וְכִי אֵינָהּ אֵלָּא שָׂדֶה הִיא רוֹצָה לְמוֹכְרָהּ הָרִי
הִיא מְכוּרָה מֵעַכְשָׁיו בָּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּגִדּוּלָהּ אֲבָל
בְּקֻטְנָה אֵין מַעֲשֶׂה קֻטְנָה כָּלוּם:

פרק ז

הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִלִּהְנוֹת לוֹ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם יַעֲמִיד
פֶּרֶנֶס יֵתֵר מִכֵּן יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל חֹדֶשׁ אֶחָד יָקִים וּשְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן
כְּתוּבָה וּבִכְהֻנָּה שְׁנַיִם יָקִים וּשְׁלֹשָׁה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

בַּהֲמִדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִטְעוּם אֶחָד מִכָּל הַפִּירוֹת
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר בְּיִשְׂרָאֵל יוֹם אֶחָד
יָקִים שְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה וּבִכְהֻנָּה שְׁנַיִם יָקִים
שְׁלֹשָׁה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

גַּם הַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִתְקַשֵּׁט בְּאֶחָד מִכָּל הַמִּינִין
יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר בְּעֻזּוֹת שְׁלֹא נָתַן
קֶצֶבָה וּבַעֲשִׂירוֹת שְׁלֹשִׁים יוֹם:

דְּהַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִלְךְ לְבֵית אָבִיהָ בְּזִמָּן שֶׁהוּא
עֹמֶה בְּעִיר חֹדֶשׁ אֶחָד יָקִים שְׁנַיִם יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה
וּבְזִמָּן שֶׁהוּא בְּעִיר אַחֶרֶת רִגְלֵ אֶחָד יָקִים שְׁלֹשׁ יוֹצִיא
וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

הַהַמִּדִּיר אֶת אִשְׁתּוֹ שְׁלֹא תִלְךְ לְבֵית הָאָבֶל אוֹ לְבֵית
הַמִּשְׁתָּה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה מִפְּנֵי שְׁנוּעֵל בְּפָנֶיהָ וְאִם הָיָה
טוֹעֵן מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר רָשָׁאִי אָמַר לָהּ עַל מִנַּת שְׂתֵּאמְרִי
לְפָלוּנִי מָה שְׂאֻמְרָתָ לִי אוֹ מָה שְׂאֻמְרָתִי לָךְ אוֹ שְׂתֵּהָא
מִמֶּלֶאָה וּמִמְעָרָה לְאַשְׁפָּה יוֹצִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה:

י וְאֵלּוּ יוֹצְאוֹת שְׁלֹא בְּכַתּוּבָהּ. הָעוֹבֶרֶת עַל דֵּת מִשֶּׁה
וַיהוּדִית. וְאִיזָה הִיא דֵּת מִשֶּׁה. מֵאֲכִילָתוֹ שְׁאִינוֹ מְעַשֵּׂר.
וּמִשְׁמִשְׁתּוֹ נָדָה וְלֹא קוֹצֶה לָּהּ חֻלָּה. וְנוֹדֶרֶת וְאִינָה
מְקַיֶּמֶת. וְאִיזוֹ הִיא דֵּת יְהוּדִית. יוֹצְאָה וְרֹאשָׁה פְּרוּעִים.
וְטוֹזָה בְּשׁוּק. וּמִדְּבָרֶת עִם כָּל אָדָם. אֲבֵא שָׂאוֹל אוֹמֵר
אֶף הַמְּקַלְלֵת יוֹלְדֵיו בְּפָנָיו. רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר אֶף הַקּוֹלָגִית.
וְאִיזוֹ הִיא קוֹלָגִית כָּל שֶׁהִיא מִדְּבָרֶת בְּתוֹךְ בֵּיתָהּ. וּשְׂכֻנָּיָה
שׁוֹמְעִין קוֹלָהּ:

י הַמְּקַדֵּשׁ אֶת הָאִשָּׁה עַל מְנַת שְׂאִין עָלֶיהָ גְּדָרִים. וְנִמְצְאוּ
עָלֶיהָ גְּדָרִים. אִינָה מְקַדֶּשֶׁת. כְּנָסָה סֶתֶם. וְנִמְצְאוּ עָלֶיהָ
גְּדָרִים. תֵּצֵא שְׁלֹא בְּכַתּוּבָהּ. עַל מְנַת שְׂאִין בָּהּ מוֹמִין
וְנִמְצְאוּ בָּהּ מוֹמִין. אִינָה מְקַדֶּשֶׁת. כְּנָסָה סֶתֶם וְנִמְצְאוּ בָּהּ
מוֹמִין. תֵּצֵא שְׁלֹא בְּכַתּוּבָהּ. כָּל הַמוֹמִין הַפּוֹסְלִים בַּפְּהָנִים.
פּוֹסְלִין בְּנָשִׁים: